

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

НАША
КАСМЕТЫКА —
СУПЕР

4

АБДЫМАЙЦЕ
МАМУ
ЧАСЦЕЙ...

5

ЗВЯЗДА

7 ЛЮТАГА 2024 г.
СЕРАДА
№ 26 (30160)

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ

ЦЫТАТА ДНЯ

Васіль ГУРСКИ,
галоўны вучоны
сакратар
Нацыянальнай акадэміі
навуц:

«Наша эканоміка даволі
нядрэнна адаптавалася
да работы ва ўмовах
санкцый. Практична
ніводнае прадпрыемства
не спыніла вытворчасць.
Былі пэўныя цяжкасці, але
яны вырашаны шляхам
пераарыентацыі гандлю,
змены лагістычных
ланцужоў. Санкцыі,
наадварот, падштурхнулі
развіццё эканомікі. Яны
прымушаюць, падганяюць
і матывуюць нашы
прадпрыемствы ўкараняць
ўласныя інавацыі. Нават
эксперт Нацыянальнай
акадэміі навуц
істотна вырас. Гэта
значыць, інавацыйная
прадукцыя навуковых
арганізацый стала
больш запатрабаванай.
Гэта ўмацоўвае нашу
эканоміку, прымушаючы
яе арыентавацца на свае
магчымасці і магчымасці
друзалюбных краін».

Метад Шляхтунова

Фота: БелТА.

Загадчыку кафедры анкалогіі з курсам факультэта павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Віцебскага ўніверсітэта Яўгену ШЛЯХТУНОВУ за распрацоўку новага метаду хіміятэрапіі прысуджана вучоная ступень доктара медыцынскіх навук. Гэты метад дазваляе паспяхова змагацца з рэцыдывам раку на стадыі, калі візуальнага метастазу яшчэ няма. У яго

аснове — стандартныя, недарагія прэпараты, палова з якіх — айчынная вытворчасць. Такі падыход робіць лячэнне даступным і не патрабуе дарагіх лекаў. Сёння новы метад лячэння ўжо ўкаранены ва ўсіх вядучых анкалагічных дыспансерах.

На фота: Яўген ШЛЯХТУНОВ і ўрач Вольга ДАНИЛАВА.

КОРАТКА

- БУТБ акрэдытавала першага брокера ў Сінгапуры.
- У Мінскай вобласці ў 2023 годзе выпусцілі больш за 2,1 млн тон малака.
- Паўднёвы Судан зацікаўлены ў абмене вопытам з Беларуссю ў сферы раслінаводства.
- Амаль 200 тысяч норака налічваецца ў зверга-гаспадарках Беларусі.
- Дэлегацыя з Мінска ўдзельнічае ў II Форуме рэгіёнаў Беларусі і Узбекістана.

РЫЗЫКОЎНАЯ РЫБАЛКА

Як не праваліцца пад лёд
і што рабіць, калі гэта здарылася?

На працягу пэўнага часу захоўваецца ўстойлівая плюсовая тэмпература. Аднак надвор'е, відаць, не асабліва хвалюе аматараў зімовай рыбалкі. Узяўшы свой рыштунак, нягледзячы ні на што, яны ўпэўненыя крочаць на вадаёмы, свідруюць лункі — і чакаюць калі не «залатую», дык хоць ядомую рыбку. Пры гэтым у апошні момант думаюць аб наступствах такога хобі. А між тым, гэтай зімой у краіне праваліліся пад лёд і патанулі восем чалавек.

СТАР. 3

Фота з сайта МЧС.

Фінансавая палітыка

ПРАЗ ТРЫ ГАДЫ НАСЕЛЬНІЦТВУ ДАДУЦЬ «ПАМАЦАЦЬ» НАШ ЛІЧБАВЫ РУБЕЛЬ

Праўленнем Нацыянальнага банка нашай краіны адобрана Канцэпцыя лічбавага беларускага рубля (ЛБР) і прынята рашэнне аб пачатку распрацоўкі яе платформы

У Нацбанку растлумачылі, што ЛБР — гэта лічбавая форма беларускага рубля, законны плацежны сродак, які выконвае ўсе функцыі грошай, мае аднолькавую каштоўнасць з наяўным і безнаяўным беларускім рублём, з'яўляецца прамым патрабаваннем да Нацыянальнага банка і эмітуецца ім. Разлік з выкарыстаннем лічбавага беларускага рубля плануецца адносіць да безнаяўных разлікаў.

ДЛЯ ЧАГО ЁН ПАТРЭБНЫ?

У цэлым праект разлічаны на тры гады, а сёлета фінансавы рэгулятар зоймецца распрацоўкай платформы новага плацежнага сродку і даследаваннем эканамічных і тэхналагічных аспектаў трансгранічных плацяжоў, адзначыў намеснік старшыні праўлення Нацыянальнага банка Дзмітрый КАЛЕЧЫЦ.

СТАР. 2

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

ПРАЗ ТРЫ ГАДЫ НАСЕЛЬНІЦТВУ ДАДУЦЬ «ПАМАЦАЦЬ» НАШ ЛІЧБАВЫ РУБЕЛЬ

(Заканчанне.
Пачатак на 1-й стар.)

Цікаваць да тэмы ўзмацнення ва ўмовах нарастаючай канкурэнцыі з боку фінансавых тэхнічных кампаній, якія не з'яўляюцца банкамі або нябанкаўскімі крэдытна-фінансавымі арганізацыямі. Вядзецца актыўная распрацоўка глабальных тэхналагічных кампаній прыватных валют, распаўсюджванне крыптавалют, якія не з'яўляюцца фіятнымі (традыцыйнымі) грашмі і нясуць пэўныя рызыкі фінансавай стабільнасці.

Ва ўмовах імклівых змяненняў, якія абумоўлены актыўным і паўсюдным укараненнем лічбавых тэхналогій ва ўсе сферы эканомікі, фінансавая сістэма нашай краіны павінна адпавядаць сучасным запятам насельніцтва і суб'ектаў гаспадарання ў больш хуткіх, зручных, танных і бяспечных сродках грашовага абарачэння, садзейнічаць укараненню інавацый у эканоміцы, лічаць у Нацбанку.

Аналіз замежных даследаванняў цэнтральных банкаў сведчыць, што лічбавыя нацыянальныя валюты могуць стаць дадатковым інструментам, які задавальняе патрэбы насельніцтва ў больш хуткіх, зручных, надзейных, танных і бяспечных плацежных сродках, і такім чынам спрыяе інтарсам развіцця эканомікі. Асноўнай мэтай канцэпцыі з'яўляецца фарміраванне аднастайнага разумення падыходаў да ўкаранення ЛБР, а таксама ўзаемавыгадных перспектыв трансгранічнага аб'яднання.

Па даных Банка міжнародных разлікаў, каля 86 % цэнтральных банкаў знаходзяцца на розных этапах вывучэння гэтага пытання: ад даследавання да пілатавання і ўкаранення. У прыватнасці, у пераходны час найбуйнейшыя рэгулятары (у тым ліку Федэральная рэзервовая сістэма ЗША, Банк Англіі, Банк Швейцыі, Еўрапейскі цэнтральны банк і іншыя) вывучаюць магчымасці выпуску сваіх лічбавых валют. Паўнаўартасна ўкаранілі нацыянальныя лічбавыя валюты 11 краін. «Больш за 60 краін знаходзяцца на прасунутых этапах распрацоўкі сваіх лічбавых платформаў (распрацоўка, пілатаванне, укараненне).

Асноўныя краіны-партнёры Беларусі таксама даследуюць мэтазгоднасць і магчымасць укаранення лічбавай формы нацыянальнай валюты, праводзяць пілотныя праекты. Так, Кітай і Расія завяршаюць тэсціраванне сваіх лічбавых валют, Казахстан рэалізоўвае пілотны праект», — падкрэсліў Дзмітрый Калечыц.

У ЧЫМ ПЛЮСЫ?

Выкарыстанне лічбавага рубля прывядзе з часам да пэўных пераваг як для насельніцтва, так і для суб'ектаў гаспадарання. Як адзначыў **намеснік начальніка ўпраўлення даследаванняў і стратэгічнага развіцця Нацбанка Міхаіл ДЗЕМІДЗЕНКА**, гэта ў першую чаргу даступ кліентаў да свайго лічбавага рахунку праз любую фінансавую арганізацыю, у якой яны аслугоўваюцца. Лічбавая грашовая адзінка дае

магчымасць адначасова выкарыстоўваць дадаткі розных фінансавых арганізацый.

Акрамя таго, будзе выкарыстоўвацца празрыстая тарыфная палітыка. Бо камісіі па аперацыях з ЛБР будуць тарыфікавацца па адзіным правілах. Выкарыстанне гэтай платформы прадугледжвае абсалютную даступнасць пераводаў паміж фізічнымі асобамі і аплаты за тавары, работы, паслугі ў рэжыме афлайн — у выпадку адсутнасці сувязі з платформай ЛБР.

Не варта забываць пра забеспячэнне большага ўзроўню захаванасці грашовых сродкаў. Лічбавы беларускі рубель — гэта прамое абавязальства Нацыянальнага банка, што робіць яго больш бяспечнай формай грошай у параўнанні з абавязальствамі банкаў і эмітэнтаў электронных

грошай у выпадку іх банкруцтва. Пры гэтым, з'яўляючыся прамым абавязальствам Нацыянальнага банка, лічбавыя грошы валодаюць большай захаванасцю ў параўнанні з наяўнымі, паколькі зніжаюць рызыку крадзяжоў, махлярства і выкарыстання фальшывых.

Увядзенне такога рубля створыць умовы для больш хуткага развіцця новых інавацыйных плацежных сэрвісаў і фінансавых інструментаў, перш за ўсё дзякуючы выкарыстанню смарт-кантрактаў. Адбудзецца павышэнне даступнасці фінансавых інструментаў і паляпшэнне якасці аслугоўвання кліентаў за кошт павелічэння канкурэнцыі паміж фінансавымі арганізацыямі.

І, напэўна, самае галоўнае, чаго чакаюць ад выкарыстання лічбавага рубля, заключаецца ў зніжэнні валютных рызык пры ажыццяўленні плацяжоў па знешнегандлёвых дагаворах. Вялікая празрыстасць разлікаў і прамая ўцягнутасць цэнтральных банкаў у правядзенне трансгранічных плацяжоў (пераводаў) будуць садзейнічаць зніжэнню нявызначанасці адносна змянення курсаў валют, што будзе прыводзіць да памяншэння кошту валютнай рызык і дагаворах.

Гэта павінна прывесці да павышэння даступнасці трансгранічных плацяжоў з контрагентамі з краін-партнёраў шляхам інтэграцыі платформы ЛБР з аналагічнымі сістэмамі замежных дзяржаў ва ўмовах геапалітычных рызык, што прывядзе да скарачэння колькасці паспярэдняй, зніжэння кошту і павелічэння хуткасці пры ажыццяўленні трансгранічных плацяжоў.

Трансгранічныя плацежныя аперацыі часта падвяргаюцца крытыцы з-за высокага кошту, недастатковай хуткасці ажыццяўлення, абмежаванай даступнасці і недастатковай празрыстасці, а таксама з-за абмежаванага працоўнага часу фінансавых пасярднікаў на шляху ажыццяўлення плацяжоў, тэхналагічна старэлых платформаў, доўгіх ланцужкоў транзаакцый і слабай канкурэнцыі.

ПЕРАВАГІ ДЛЯ БІЗНЕСУ І ДЗЯРЖАВЫ

Для фінансавых арганізацый увядзенне гэтай грашовай адзінкі прывядзе да зніжэння парoga ўваходу на рынак новых удзельнікаў, пашырыць магчымасці для выдзялення бізнесу з дапамогай выкарыстання смарт-кантрактаў.

Акрамя таго, адбудзецца зніжэнне патрэбы ва ўнутрыдзяржаўнай ліквіднасці і памяншэнне кошту трансгранічных плацяжоў.

Для дзяржавы ў дадзеным выпадку адбудзецца пашырэнне магчымасцяў інтэграцыі нацыянальнай плацежнай сістэмы з плацежнымі сістэмамі краін-партнёраў. Планаўецца танненне адміністравання бюджэтных плацяжоў, павелічэнне магчымасцяў цэнтралізаванага маніторынгу ажыццяўлення плацяжоў усіх удзельнікаў і павышэнне эфектыўнасці кантролю за мэтайным расходаваннем бюджэтных грашовых сродкаў. Для краіны будзе плюсам выкарыстанне лічбавага беларускага рубля пры сасцяпальнай падтрымцы насельніцтва і спрашчэнне правядзення трансгранічных плацяжоў.

ФУНКЦЫЯНАВАЦЬ МОЖНА І БЕЗ SWIFT

«Сумесная работа па тэме лічбавых валют з цэнтрабэнкамі іншых краін дазволіць нам укараніць новы механізм трансгранічнага ўзаемадзеяння, такі своеасаблівы альтэрнатыўны канал для трансгранічных плацяжоў. У нас у дадзеным выпадку будзе адсутнічаць рызык, звязаныя з неабходнасцю даверу да ўладальніка цэнтралізаванай сістэмы.

Усе ведаюць праблемы, якія ў нас узніклі ў сувязі з санкцыямі, звязанымі са SWIFT, Visa і гэтак далей. У гэтай архітэктуры такіх пытанняў узнікаць не будзе», — адзначыў Міхаіл Дзямідзенка.

Ён заявіў, што лічбавы беларускі рубель мяркуецца выкарыстоўваць для ўнутраных плацяжоў, але наша краіна сур'ёзна прапрацоўвае

магчымасць і трансгранічных плацяжоў. «Архітэктру сістэмы (лічбавага беларускага рубля) мы будоўваем такім чынам, каб яна магла найлепшым спосабам камунікаваць з іншымі падобнымі платформаў. Узаемадзеянне платформаў лічбавых валют даць магчымасць павысіць даступнасць трансгранічных плацяжоў з контрагентамі з краін-партнёраў. Стратэгічная схема тут — узаемадзеянне лічбавага беларускага рубля з іншымі лічбавымі валютамі цэнтрабэнкаў па прынцыпе «сістэма — сістэма», гэта значыць, мы не плануем укараніць у нас чыюсьці сістэму, мы не плануем замыкацца», — падкрэсліў намеснік начальніка ўпраўлення.

ШТО ўЖО ЗРОБЛЕНА ДЛЯ РЕАЛІЗАЦЫІ ПРАЕКТА

У якасці мэтавай функцыянальнай мадэлі лічбавага рубля вызначана гібрыдная мадэль, якая прадугледжвае даступнасць ЛБР для фізічных і юрыдычных асоб пры ўдзеле банкаў (фінансавых арганізацый), якія выкарыстоўваюць сваю інфраструктуру для аслугоўвання кліентаў. У гэтым плане гібрыдная мадэль адпавядае характарыстыкам двухузроўневай банкаўскай сістэмы.

Мяркуецца, што платформа гэтага рубля будзе функцыянаваць на аснове тэхналогіі размеркаванага рэестра, што дазволіць паўнаўартасна рэалізаваць функцыянал дэцэнтралізаваных фінансаў для нацыянальнай валюты і інтэграваць платформу лічбавага беларускага рубля з платформаў лічбавых валют цэнтральных банкаў краін-партнёраў. Планаўецца рэалізаваць смарт-кантракты, афлайн-плацяжы і ананімныя транзаакцыі на платформе ЛБР. У рамках ініцыяванага Нацыянальным банкам навуковага даследавання створана дэмаверсія платформаў ЛБР, на якой пратэсціраваны канцэптальныя падыходы да рэалізацыі праекта.

У ТРЫ ЭТАПЫ

Паўнаўартаснае ўкараненне платформы лічбавага беларускага рубля планаўецца ў 2026 годзе. Па словах Міхаіла Дзямідзенкі, у перспектыве нашы грамадзяне атрымаюць магчымасць мяняць наяўныя рублі на лічбавыя праз банкаматы. Акрамя гэтага, бесперапынна будзе праводзіцца абмен ЛБР на наяўныя і безнаяўныя рублі.

Кожны карыстальнік, як растлумачыў Міхаіл Дзямідзенка, зможа зарэгістраваць толькі адзін лічбавы кашалёк. Рахунак ЛБР будзе адкрывацца ў Нацбанку, аднак працаваць з уладальнікамі такіх кашалькоў упайнаважаць камерцыйныя банкі.

Чакаецца, што лічбавы беларускі рубель будзе укараняць у тры этапы. Сёлетня плануюцца стварыць яго платформу. Пасля пройдучы

аўдыт лічбавага рубля, сертыфікацыя крыптаграфічных алгарытмаў і сродкаў абароны інфармацыі.

Адпаведныя карэктывы ўносяць і ў заканадаўства, каб замацаваць лічбавы рубель у нарматыўных актах. Налета «плануюцца b2b-плацяжы з рэальным коштам», а да канца 2025 года ЛРБ пратэсціруюць у плацяжах паміж юрыдычнымі асобамі і ў трансгранічных разліках. У 2026-м плануецца паўнаўартаснае ўкараненне платформы лічбавага беларускага рубля. Таксама з'явіцца крос-эйн-масты, неабходныя для афлайн-плацяжоў. Праўда, у Нацбанку адзначаюць, што гэтыя тэрміны ў працэсе работы могуць мяняцца.

НАЦБАНК ПАПЯРЭДЖВАЕ АБ МАГЧЫМЫМ МАХЛЯРСТВЕ

Тэму увядзення лічбавага беларускага рубля могуць спрабаваць выкарыстоўваць ашуканцы, заявіў **начальнік ўпраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацыянальнага банка Аляксандр ЦІМАСХАНКА**. Ён падкрэсліў, што пачатак фізічных аперацый з лічбавым рублём — гэта справа не заўтрашняга дня. Больш за тое, выкарыстанне ЛБР будзе добраахвотным. «Калі хтосьці патэлефануе і скажа, што трэба тэрмінова праводзіць усе грошы на «бяспечны рахунак» або канвертаваць у лічбавы рубель, то трэба разумець, што гэта падман», — сказаў Цімашанка.

У сваю чаргу, Міхаіл Дзямідзенка растлумачыў, што ашуканцы не могуць, напрыклад, даведаўшыся пароль, карыстацца чужымі лічбавымі рублямі. Аперацыі немагчымыя без крыптаключы, які захоўваецца на прыладзе. Няма тэхнічнай магчымасці перадаць ключ камусьці, тым больш што ён складаецца з 256 розных знакаў і мае сістэму падвойнага шифравання.

Міхаіл Дзямідзенка таксама растлумачыў, у чым адрозненне лічбавых рублёў ад крыптавалют. Па-першае, лічбавыя рублі Нацыянальнага банка — гэта паўнаўартасныя грошы. Па-другое, дзяржава будзе кантраляваць эмісію гэтых нябачных рублёў, які звычайныя грошы.

ДЗВЕ РЫЗЫКІ

Прадстаўнік Нацбанка таксама назваў дзве рызыкі ад увядзення лічбавых грошай. Адна з іх з'явіцца, калі прапрацоўваць квантавыя камп'ютары. Вялікая хуткасць вылічэнняў на гэтых прыладах і будзе сама па сабе пагразаю.

Ёсць і рызыка адтоку ліквіднасці з банкаўскага сектара. Аднак можа інастэрэма для падтрымання ліквіднасці Нацбанкам. Яны вядомыя. Пра іншыя рызыкі, як растлумачыў Міхаіл Дзямідзенка, можна даведацца з канцэпцыі ЛБР, якая апублікавана на сайце Нацбанка.

Сяргей КУРКАЧ.

Члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь смуткуюць у сувязі са смерцю АНЦПЕНКІ Аляксандра Пятровіча, былога начальніка Сакратарыята Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, і выказваюць глыбокія спачуваныя яго родным і блізкім.

РЫЗЫКОЎНАЯ РЫБАЛКА

ПАЙШОЎ І НЕ ВЯРНУЎСЯ

Адна з трагедый здарылася на возеры Дубоўскае каля аграгарадка Люсіна Ганцавіцкага раёна Брэсцкай вобласці. 7 студзеня пенсіянер паехаў на зімовую рыбалку. Калі ён увечары не з'явіўся дадому, занепакоеныя сваякі звярнуліся па дапамогу ў міліцыю. На возеры каля палонкі знайшлі рыбалоўныя снасці і асабістыя рэчы мужчыны. На наступны дзень супрацоўнікі МНС дасталі з вады цела патанулага. Ён быў без ратавальнай камізэлькі. У месцы, дзе пенсіянер праваліўся, таўшчыня лёду складала прыкладна 5 сантыметраў.

28 студзеня ратавальнікам патупіла паведамленне аб патанулым чалавеку на возеры Богінскае, што ў вёсцы Богіна Браслаўскага раёна Віцебскай вобласці. Як потым стала вядома, мужчына, які патануў, разам з таварышам знаходзіўся на возеры 26 студзеня. Позна увечары гэтага ж дня ён адправіўся дадому, таварыш застаўся рыбачыць. На наступны дзень да апошняга звярнулася сястра рыбака, які першым накіраваўся дадому: ён не выходзіў на сувязь, таму жанчына і ўзяла трывогу. Ёй патлумачылі, што брат пайшоў дадому з возера тым жа вечарам. Цела патанулага мужчыны было знойдзена супрацоўнікамі Таварыства ратавання на водах 28 студзеня на адлегласці 70 метраў ад берага на глыбіні каля 5 метраў. Ратавальнай камізэлькі і іншых сродкаў ратавання патанулы пры сабе не меў.

— Ратавальная камізэлька цяпер з'яўляецца абавязковым атрыбутам рыштунку рыбака, — падкрэслівае афіцыйны прадстаўнік Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Яўген БАРАНОЎСкі. — Шацк выжыць пры яе наяўнасці павышаецца. Па-першае, чалавек не пойдзе пад ваду. Гэта важна з пункту таго, што ў вяртатцы трымацца на плаву вельмі складана і энергызатратна. Па-другое, наяўнасць камізэлькі станоўча ўплывае на чалавека з псіхалагічнага пункту гледжання: калі ён праваліцца пад лёд, то ўсведамленне таго, што на ім — ратавальная камізэлька, дапаможа не панікаваць. У крытычнай сітуацыі чалавек зможа цяжка ацаніць абстаноўку, паклікае на дапамогу і прыняць правільныя рашэнні на самаратаванні.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Ратавальная камізэлька цяпер абавязковы атрыбут рыштунку кожнага рыбака.

Фота Андрэя ФІЛІПЦЕВА

ДРУГІ ШАНЦ НА ЖЫЦЦЕ

Першы лёд у пачатку зімы мог забраць жыцці адразу некалькіх чалавек. Так, 2 снежня ў Пухавіцкім раёне двое мужчын адправіліся на рыбу. Ніякай лоўлі ў іх не атрымалася — мужчыны праваліліся пад лёд. На іх шчасце, побач знаходзіліся людзі, якія і паведамілі ратавальнікам аб здарэнні. Падраздзяленні МНС, якія прыбылі на месца, выцягнулі з вады мужчын: яны ўтрымліваліся на паверхні лёду, таўшчыня якога была меншай за пяць сантыметраў. Ужо адзін гэты факт павінен быў спыніць намеры рыбакоў, але жаданне наладзіць рыбку, відаць, было мацнейшым. Добра, што ратавальныя камізэлькі на сябе апранулі — гэты найважнейшы атрыбут кожнага рыбака дазваляў мужчынам пратрымацца да прыезду супрацоўнікаў МНС. З дзяняназам «агульнае пераахладжэнне» пацярпелыя былі дастаўлены ў прыёмнае аддзяленне раённай бальніцы.

А вось мужчына, які праваліўся пад лёд на акваторыі ракі Свіслач у пачатку студзеня, увогуле рыбалоўствам не захапляецца. Як ён апынуўся ў вадзе на адлегласці прыкладна 40 метраў ад берага, патлумачыць не змог: знаходзіўся ў алкагольным ап'яненні. Можна меркаваць, што, хутчэй за ўсё, скарачаў шлях. І добра, што на гэтым шляху яму сустрэліся ратавальнікі, якія дапамаглі мужчыне выбрацца з палонкі.

У наступным выпадку са шчаслівым фіналом пра скарачэнне маршруту размова не ідзе. Спаздзеючы на навігатар, кіроўца аўтамабіля выпадкова заехаў... у вадаём. Вядома, лёд не вытрымаў такой вагі і разламаўся — мужчына разам са сваёй машынай ледзь не сышоў на дно. Надзвычайная сітуацыя адбылася ў пачатку года ў аграгарадку Хацежына Мінскага раёна. Па прыбыцці на месца здарэння супрацоўнікі Міністэрства па надзвычайных сітуацыях устанавілі, што на замерзлым вадаёме на адлегласці каля 50 метраў ад берага знаходзіцца легкавы аўтамабіль, часткова пагружаны ў ваду. На заднім сядзенні ратавальнікі ўбачылі кіроўцу. Самастойна выбрацца з аўтамабіля ён не мог. Выцягнулі мужчыну пры дапамозе ратавальнага круга, лесвіцы-штурмоўкі і вяртаткі. Пасля агляду медыкамі выратаваны ад шпіталізацыі адмовіўся.

ЯК РАСПАЗНАЦЬ ТРЫВАЛАСЦЬ ЛЁДУ?

Ратавальнікі звяртаюць увагу: у дадзены перыяд выходзіць на лёд небяспечна для жыцця. Бяспечным ледзяное покрыва лічыцца тады, калі яго таўшчыня складае мінімум 7—10 сантыметраў. Але нават гэтая таўшчыня не гарантуе стапрацэнтную бяспеку.

Правяраць лёд на трываласць трэба не толькі візуальным шляхам. Рабіць гэта таксама трэба

правільна. Не ўдарам нагі або скачкамі, а, напрыклад, палкай. Калі пры пастукванні з'явілася вада, то па такім ледзе хадзіць небяспечна для жыцця.

«Памятайце: у вусцях рэк, пратоках, месцах хуткага цячэння, там, дзе б'юць крыніцы і праходзяць сцёкавыя воды, а таксама ў раёнах вырасцання воднай расліннасці, паблізу дрэў, кустоў трываласць лёду аслаблена, і гэтыя месцы наогул трэба абыходзіць, — рэкамендуе афіцыйны прадстаўнік Мінскага абласнога ўпраўлення МНС Анастасія ШВАЙБОВІЧ. — Не забывайце аб тым, што дадатная тэмпература таксама зніжае трываласць лёду. Калі плюск захоўваецца на працягу некалькіх дзён, яна зніжаецца на 25 працэнтаў».

ШТО РАБІЦЬ, КАЛІ АПЫНУЛІСЯ ў ВАДЗЕ?

Пагроза праваліцца пад лёд ёсць заўсёды. Таму, збіраючыся на зімовую рыбалку, абавязкова экіпіруюцца ў ратавальную камізэльку, а таксама ўзбройцеся спецыяльнымі зачэпамі, якія дапамогуць выбрацца, калі правальвання не ўдалося пазбегнуць.

Вельмі важна ведаць алгарытм дзеянняў у надзвычайнай сітуацыі. Калі вы адчуваеце, што лёд пад вамі пачынае трэскацца, неабходна павольна і акуратна вяртацца ў той бок, з якога прыйшлі. Ні ў якім разе нельга бегчы па ледзе. Такія

паводзіны могуць толькі справакаваць хуткі раскол паверхні, і вы праваліцеся пад лёд.

Калі гэта ўсё ж такі адбылося, у першую чаргу ратавальнікі рацяць не панікаваць. Ёсць шанцы, што вас пачуюць, а таму клічце на дапамогу.

— Паспрабуйце трымацца на плаве, — заўважае Анастасія Швайбовіч. — Не імкніцеся сутрагава выбрацца: паколькі лёд не трывалы, вы будзеце яго толькі абломваць. Перасоўвайцеся да таго краю палонкі, адкуль ідзе цячэнне. Дабраўшыся да краю, паспрабуйце налегчы грудзямі на край лёду і, закінуўшы нагу, выбрайдзеце на яго. Не пакідайце спроб выбрацца, нават калі лёд ламаецца. Пасля таго як асноўная частка тулава апынецца на ледзе, адкаціцеся далей ад палонкі, павольна і асцярожна паўзіце да бяспечнага месца, адштурхваючыся рукамі і нагамі.

Ратавальнікі звяртаюць увагу: у дадзены перыяд выходзіць на лёд небяспечна для жыцця. Бяспечным ледзяное покрыва лічыцца тады, калі яго таўшчыня складае мінімум 7—10 сантыметраў. Але нават гэтая таўшчыня не гарантуе стапрацэнтную бяспеку.

Нельга заставацца абыякавым да чужой бяды. Калі вы бачыце, што чалавек праваліўся пад лёд, у першую чаргу патэлефануйце ратавальнікам — па нумары «101» або «112». Затым паспрабуйце дапамагчы пацярпеламу. Пры гэтым важна дзейнічаць асцярожна і без мітусні, каб самому не апынуцца ў вадзе. Ні ў якім разе нельга набліжацца да краю палонкі. Для ратавання можна выкарыстоўваць палку або элемент адзення. Неабходна легчы на жывот, працягнуць палку ці рэч пацярпеламу так, каб ён хапіўся за яе. Выцягнуўшы пацярпелага з палонкі як мага хутчэй, дастаўце яго ў бяспечнае месца і выклічце хуткую медыцынскую дапамогу.

У ледзяной вадзе дастаткова правесці некалькі хвілін, каб арганізм быў астуджаны да таго стану, з якога ўжо немагчыма аднаўленне яго жыццёва важных функцый. А таму падчас чакання прыезду медыкаў зніміце з пацярпелага мокрае адзенне, накрыйце яго коўдрай і сагрэйце гарачым чаем.

Вераніка КАНОТА.

ШТО ў СВЕЦЕ РОБІЦА

Новым прэм'ер-міністрам Казахстана прызначаны Алжас Бекценаў

Прэзідэнт Казахстана на Касым-Жамарт Такаеў падпісаў указ аб назначэнні Алжаса Бекценава новым прэм'ер-міністрам рэспублікі. Раней яго кандыдатуру падтрымалі дэпутаты Мажыліса парламента Казахстана. З красавіка мінулага года Бекценаў займаў пасаду кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта Казахстана. Напярэдадні стала вядома, што прэзідэнт Казахстана прыняў адстаўку ўрада краіны. «У цэлым, я лічу, неабходна надаць новы імпульс дзейнасці ўрада, і грамадскасць гэтага таксама чакае», — заявіў Такаеў, тлумачычы, чаму прыняў адстаўку ўрада. Ён назваў Бекценава дасведчаным дзяржаўным служачым з добрымі арганізатарскімі здольнасцямі і выказаў упэўненасць, што ў яго хопіць патэнцыялу для рэалізацыі пастаўленых задач.

Большасць еўрапейцаў перайшлі з-за інфляцыі на прадукты са зніжкай

Жыхары дзевяці краін Еўрапейскага саюза (Бельгія, Германія, Іспанія, Італія, Польшчы, Партугалія, Румынія, Францыя, Швецыя) і Вялікабрытанія з-за росту інфляцыі пачалі купляць больш танныя прадукты харчавання або рабіць выбар на карысць харчавання са зніжкай. Пра гэта паведаміла ТАСС са спасылкай на вынікі апытання сацыялагічнай службы Harris Interactive. Паводле вынікаў апытання, звыш 80 працэнтаў еўрапейцаў заявілі, што сталі часцей купляць прадукты па больш нізкай цане ці са зніжкай. З-за высокай інфляцыі 83% еўрапейцаў былі вымушаны скараціць харчовыя адходы. Пры гэтым 35% апытаных (44% у Францыі) заявілі, што «пачалі есці менш, чым раней». 58% рэспандэнтаў у Еўропе адмовіліся ад выдаткаў на адпачынак, у той жа час больш за палову (54%) удзельнікаў апытання абмежавалі свае выдаткі на адзенне і абутак.

У Рыа-дэ-Жанейра з-за ліхаманкі дэнге аб'явілі надзвычайны рэжым

Улады Рыа-дэ-Жанейра напярэдадні штогадовага карнавалу абвясцілі аб надзвычайнай сітуацыі ў галіне аховы здароўя з-за успышкі ліхаманкі дэнге, паведаміла Associated Press. У горадзе адкрылі 10 спецыяльных цэнтраў для пацыентаў і цэнтр аказання неадкладнай дапамогі. У раёны, дзе выявілі больш за ўсё выпадкаў заражэння, накіравалі спецыяльную аўтатэхніку, якая будзе распыляць інсектыцыды. Як чакаецца, на правядзенні карнавалу, што пачнецца ўвечары 9 лютага і будзе працягвацца да 14 лютага, надзвычайны рэжым не адаб'ецца. У горад ужо пачалі прыбываць турысты. З пачатку 2024 года ў Рыа-дэ-Жанейра зарэгістравалі больш за 10 тысяч выпадкаў ліхаманкі дэнге. Для параўнання: за ўвесь 2023 год у горадзе выявілі 23 тысячы такіх выпадкаў. Многія выпадкі захворвання працякаюць бесімптомна, але часам прыводзяць да цяжкага стану і нават да смяротнага зыходу.

ЧАС НАВУЧЫЦЦА СЯБЕ ПАВАЖАЦЬ,

або Чаму варта ганарыцца сваім

Самы аўтарытэты спецыяліст нашай краіны ў галіне стварэння прафесійнай касметыкі, кандыдат біялагічных навук і кіраўнік ТАА «Лота Б'юці Сістэм» Людміла КАЛАЦКАЯ расказала пра апошнія трэнды касметалогіі, пра шкодную стэрэатыпы, якія ўдалося пераадолець, і пра тое, чаму варта ганарыцца беларускімі таварамі.

Беларуская касметыка — гэта, безумоўна, ужо міжнародны брэнд. А сакрэт папулярнасці ў тым, што яе стварэннем і распрацоўкай саставаў з самага пачатку займаліся людзі выключна кампетэнтныя — навукоўцы. Людміла Калацкая стаяла каля вытокаў брэнда «беларускія касметыка»: 30 гадоў таму кіравала лабараторыяй кампаніі «Беліта». Пазней разам з калегамі стварыла навуковы цэнтр, які працаваў на дзве знакамёты кампаніі — «Беліта» і «Вітэкс»:

— Якасная касметыка «складалася» ў Беларусі даўно, і мне выпала ганарыцца ў ліку першых, хто ўдзельнічаў у яе станаўленні. Трыццаць гадоў таму я прыйшла ў кампанію «Беліта», і за гады працы там усе мы атрымалі вялізны пласт ведаў, якога раней не было ў нашай краіне. Яго мы ўжаранілі. Так з'явілася беларуская касметыка, якую сёння ведаюць далёка за межамі.

«Падчас пандэміі ўсе мы выкарыстоўвалі санітаізеры, асабліва пакутавала скура рук ва ўрачоў. І як «рэспект» медыкам мы распрацавалі крем для рук, склад якога аналагічны суперэфектыўнаму крему для твару. Яго, дарэчы, спачатку ацанілі спажывы ў Расіі, а нашы суайчыннікі — крыху пазней».

«Беліта», дарэчы, на момант свайго стварэння была адным з усяго чатырох сумесных прадпрыемстваў Саветаў Саюза (беларуска-італьянскім, як і вынікая з назвы).

— Усе мы, па сутнасці, выйшлі з «Беліты», — падкрэслівае Людміла Калацкая. — Большая палова касметычных прадпрыемстваў Беларусі — у той ці іншай ступені выхадцы з «Беліты» і «Вітэкс». Створана, лічу, вельмі якасная масмаркет-касметыка. Яна шырока вядомая і ў краіне, і за мяжой, дэмакратычная па кошыце, эфектыўная. Але паступова з'явілася разуменне, што ў нас няма менавіта прафесійнай касметыкі для салону прыгажосці, для работы касметологаў і касметыкаў. Няма вышэйшага пласта касметычных сродкаў. Бо ўсе ідзі масмаркет-касметыка атрымлівае са сферы касметыкі прафесійнай. Таму мы ў ёй добра арыентаваліся, і гэта сапраўды вельмі цікавая галіна, у якой варта было працаваць. Так з'явілася беларускае прадпрыемства па выпуску прафесійнай касметыкі.

Сёння ў актыве «Лота» — два паўнаватарскія айчыныя прафесійныя брэнды: MesoExfoliation (16 відаў пілінгаў, якія цалкам закрываюць гэты сегмент у прафе-

сійнай касметалогіі) і HyalSolution (прафесійныя сродкі догляду на аснове гіялуранавай кіслаты). Апошні ў снежні 2023 г. стаў пераможцам рэспубліканскага конкурсу Belarus Beauty Awards, у якім удзельнічалі таксама замежныя брэнды прафесійнай касметыкі, прадстаўленыя на рынку нашай краіны (з ЗША, Італіі, Іспаніі, Ізраіля, Польшчы, Расіі і г. д.).

Стайка — на навуку

— «Лота Б'юці Сістэм» працуе з 2015 года, — расказала на прэс-канферэнцыі Людміла Калацкая. — Мы выстаялі нават у ковід: калі ніхто не працаваў, Беларусь працавала. Дзякуючы яшчэ і гэтай нашай дасягнулі пэўных поспехаў.

Аб імпартазамышчэнні, гарантыі тэхналагічнага суверэнітэту і незалежнасці любой краіны ў сучасным свеце сёння гаворыцца шмат. Для Беларусі (асабліва ў Год якасці) гэта задача нумар адзін, рухавік эканомікі і ключавы прырытэт развіцця краіны на найбліжэйшую перспектыву. Відавочна, што ў першую чаргу маецца на ўвазе ахова здароўя і фармацэўтыка, высокія тэхналогіі і машынабудаванне, аграрны сектар і харчовая бяспека... Але ж камфорт і сучасны ўзровень жыцця забяспечваюць у тым ліку такія «надбудовы» над жыццёва неабходнымі сферамі, як, напрыклад, тая ж касметалогія.

Дарэчы, парада ад прафесіянала: калі вы на канале са смартфонам у руках, накладзіце на твар любую тканінную касметычную маску. Эфект — два ў адным: і абарона, і б'юці-працэдура. Нават хатняя маска, напрыклад, з зялёнага чаю на марлечцы, хоць у нейкай ступні абароніць ад «сіняга святла».

— Ствараючы якасную прафесійную касметыку, мы таксама — і гэта мае глыбокае перакананне — падтрымліваем тэхналагічную бяспеку краіны, — кажа Людміла Калацкая.

Заўважым, што беларуская кампанія «Лота», адзіная сярод вытворцаў прафесійнай касметыкі краін СНД, прынята ў члены Еўрапейскага таварыства вытворцаў касметыкі.

— Мы працуем з калегамі па ўсім свеце, з усёй сусветнай касметычнай супольнасцю. Гэта дазваляе трымаць руку на пульсе. У стварэнні прафесійнай касме-

тыкі спыняцца нельга: пастананна з'яўляюцца новыя тэндэнцыі, трэнды, даследаванні.

Як і касметыка масмаркета, прафесійная касметыка, якая ствараецца ў нашай краіне, робіць стаўку на навуку — гэта ў цэлым асноватворны прынцып стварэння айчынных сродкаў па доглядзе скуры. Распрацоўшчыкі беларускай прафесійнай касметыкі бярдуць удзел як у міжнародных навуковых форумах, так і ў канферэнцыях, якія арганізоўвае Нацыянальная акадэмія навук.

— Цесна працуем з інстытутам мікробіялогіі. Бо што такое сёння львіная доля ўсіх сучасных касметычных інгрэдыентаў высокага ўзроўню? Мікробіялогія — тое, чым я займаюся ўсё жыццё, — тлумачыць Людміла Калацкая. — Вы падбіраеце прадукт, задаеце яму праграму, і ён выдае вам тое, што вы хочаце атрымаць. Таму мікробіялогія сёння найбольш запатрабавана пры вытворчасці касметычных сродкаў. Акрамя таго, апошнім часам мы пачалі працаваць з навуковымі цэнтрамі, што задзейнічаны ў вывучэнні ўласцівасцяў лактаферыну, — гэта тры моцныя даследчыя структуры Нацыянальнай акадэміі навук. Касметалогія — адна з галін прымянення лактаферыну, гэта новы, вельмі дарагі і запатрабаваны на сусветным рынку касметычны кампанент.

Што ў трэндзе?

Якія ж кірункі ў распрацоўшчыкаў прафесійнай касметыкі лічацца найбольш перспектыўнымі?

У першую чаргу падтрыманне здаровага мікробіёму скуры, адзначае суразмоўніца. Гэта сусветны трэнд. Нябачны воку мікробіём скуры чалавека — экасістэма тысяч мікраарганізмаў, якія жывуць на паверхні эпідэрмісу. Мікробіём знаходзіцца ў сінергіі са скурай, і яго баланс мае вялікае значэнне для нашага здароўя, прыгажосці і маладоўці. На сёння біялагі лічаць верхнім пластом эпідэрмісу чалавека не stratum corneum, як было яшчэ дзесяць гадоў таму, а stratum microbium. І новы кірунак прафесійнай касметалогіі — стварэнне сродкаў, якія падтрымліваюць неабходны баланс гэтых мікраарганізмаў.

— Я вельмі вітаю і такі актуальны кірунак, як скінімілізізм, — распавядае Людміла Калацкая. — Перад ковідам, гадоў 5-6 таму, існавала мода — яна прыйшла з карэйскага рэгіёна — на велізарную колькасць пластоў сродкаў па доглядзе. Скура перагружаецца такой колькасцю прэпаратаў, і паступова стваральнікі касме-

тыкі пачалі скарачаць колькасць сродкаў, робячы кожны з іх больш эфектыўным. Скінімілізізм — трэнд натуральнасці, дастатковасці. Ізноў жа, мы не засмечваем прыроду ўсімі гэтымі флаконамі...

Наступны трэнд выцякае з папярэдняга — скарачаюцца склады сродкаў, становячыся больш зразумелымі і празрыстымі.

Беларуская касметыка — гэта, безумоўна, ужо міжнародны брэнд. А сакрэт папулярнасці ў тым, што яе стварэннем і распрацоўкай саставаў з самага пачатку займаліся людзі выключна кампетэнтныя — навукоўцы.

— Тры дзесяцігоддзі таму актыўна выкарыстоўваліся ўсяго 5-6 актыўных інгрэдыентаў, якія і пазначаліся на ўпакоўцы, — расказвае суразмоўніца. — Адначу, дарэчы, што Беларусь — першая краіна на постсавецкай прасторы і доўгі час адзіная, якая ўказвала састаў касметыкі так, як гэта належыць у адпаведнасці з сусветнымі патрабаваннямі. Сёння мінімальнасць саставу — гэта вельмі важна. Неапраўдана вялізныя хімічныя саставы не толькі робяць даражэйшымі касметычныя сродкі, але і дэзарыентуюць спажываўца, у тым ліку практыкаў б'юці-сферы, адзначае вучоны. Ідзе перанасычанне скуры, і сродкі губляюць эфектыўнасць.

Наша скура вельмі адаптыўная, дзякуючы гэтай чалавек і выжывае, адзначае Людміла Калацкая. Залішне вялікія саставы спараджаюць так званы эффект адмены.

— Таму важна, каб нішто не перашкаджала працаваць галоўнаму кампаненту прэпарата, а для гэтага трэба мінімізаваць формулу — сусветнае патрабаванне ў сучаснай прафесійнай касметалогіі.

І нарэшце, найважнейшы кірунак даследаванняў — абарона скуры ад выпраменьвання гаджэтаў (тое, што прынята называць «сінім святлом»). Уздзейнічаючы фронтальна з невялікай адлегласці, «сінім святлом» паскарае працэсы старэння, спрыяе абзводжванню скуры і ўтварэнню пігментных плям.

— Ад гаджэтаў людзі не адмовяцца, — падкрэслівае навукоўца. — Мы павінны з гэтым жыць. І адпаведна, павінна быць касметыка, якая абараняе скуру.

Дарэчы, парада ад прафесіянала: калі вы на канале са смартфонам у руках, накладзіце на твар любую тканінную касметычную

маску. Эфект — два ў адным: і абарона, і б'юці-працэдура. Нават эфектыўная маска, напрыклад з зялёнага чаю на марлечцы, хоць у нейкай ступені абароніць ад «сіняга святла».

А ў цэлым, кажучы спецыялісты, у абароне мае патрэбу не толькі скура твару: кірунак пачаў развівацца з неабходнасці пратэктаваць скуру рук.

— Падчас пандэміі ўсе мы выкарыстоўвалі санітаізеры, асабліва пакутавала скура рук ва ўрачоў, — гаворыць суразмоўніца. — І як «рэспект» медыкам мы распрацавалі крем для рук, састаў якога аналагічны суперэфектыўнаму крему для твару. Яго, дарэчы, спачатку ацанілі спажывы ў Расіі, а нашы суайчыннікі — крыху пазней.

Аб шкодзе стэрэатыпаў

Сёння прафесійная беларуская касметыка запатрабавана ў многіх краінах свету — не толькі ў Расіі, але і, напрыклад, у Азербайджане, Арменіі, Турцыі. У нашай краіне на пачатку станаўлення брэнда прыйшоў змаганне са стэрэатыпамі, адзначаюць прадстаўнікі кампаніі «Лота». У даковідныя часы канкурэнцыя ў сферы прафесійнай касметыкі была вельмі высокай, расказваюць яны. На рынку Беларусі было шмат сусветных брэндаў, і справа не ў якасці — якасць імпортнай касметыкі была рознай. Справа ў стэрэатыпе «еўрапейскае — добрае, айчыннае — так сабе». Сёння еўрапейская касметыка стала значна даражэйшай

для беларускага спажываўца. Ды і людзі навучыліся чытаць саставы і параўноўваць: спажывец стаў больш адукаваным, з'явілася разуменне: навошта пералачваць, калі не менш (а часам і больш) за якасны прадукт, ад айчыннага вытворцы ён абдыццэца танней.

— Стэрэатып «Ай, гэта беларускае...», праўда, усё яшчэ праўляецца. Мы не прывыклі сябе паважач. І час гэтай навучыцца, — кажа Людміла Калацкая. — Бо ў нашай краіне вырабляецца шмат тавараў, якімі па праве варта ганарыцца. Давайце паглядзім нават на бытавыя ўзроўні: біюстгалтары беларускай вытворчасці — супер, калготкі — супер, ежа, наша беларуская мясная і малочная прадукцыя — проста супер! Касметыка супер. Дык чаму ж мы сябе не любім?.. Брэнд «Лота» можна было зрабіць сумесным з французамі або італьянцамі, але мы вырашылі — не, няхай ён будзе менавіта беларускі. Гэта наш выбар, наша падзяка краіне, якая нас вывучыла. І сёння мы аддаём ёй свае веды.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

Ёсць пытанне

«АБДЫМАЙЦЕ МАМУ ЧАСЦЕЙ...»

Гэта першае, што трэба і можна рабіць

«Людзі часта звяртаюцца ў газету са сваімі пытаннямі, шукаюць парады. Патрэбна яна і мне, — піша Алена М. з Барысаўскага раёна. — Праблема ў тым, што летась памёр наш тата, мама (ёй 75 гадоў) засталася адна і амаль адразу стала збірацца следам... Яна збыла ўсю гаспадарку (апроч курэй і ката), пастаянна скардзіцца на здароўе, абрывае ўсім тэлефоны і развітваецца... Мы баімся, што на гэта ёсць нейкія прычыны. Адна з унучак забрала яе ў Мінск, правяла па ўсіх дактарах. Ніякіх хвароб, дзякуй богу, не знайшлі, але... Пераязджаць да некага з дзяцей мама не хоча, заставацца адной — таксама. З ранняй вясны і да позняй восені я (бо жыў найбліжэй) амаль кожны дзень езджу да яе на ровары, цяпер, зімой, хаджу пехатой. Сорамна скардзіцца, але пяць кіламетраў туды і назад — гэта многа... А самае крыўднае, што мы не ведаем, як сябе паводзіць. Спрабавалі, здаецца, усё: сучасалі і шкадавалі — яна яшчэ больш раскісае і кволіцца, сварыліся — крыўдзіцца, што не разумеем, жартуем — плача... І мы разам з ёй. Парайце, як быць?»

Што яшчэ можна зрабіць?

Пачну з галоўнага. У пажылых людзей знікае жаданне жыць, яны вельмі часта захворваюць, калі адчуваюць адзіноту, калі разумеюць, што яны нікому не патрэбны.

Таму завядыдзіць звяцьку сістэматычна, кожны вечар тэлефанавач маме і раскажыце ёй аб тым, як прайшоў ваш дзень, якія поспехі ва ўнучку і праўнучку. Райцеся з ёй па пытаннях работы, выхавання дзяцей, выбары для іх гурткоў і секцый, пытайцеся пра рэзультат страў і г. д. Можна дамовіцца са сваякамі і па чарзе ладзіць вечаровыя відэасеансы па скайпе. Прасьце маму час ад часу прыглядзеце за праўнучкамі. Калі яна не супраць, можна прывозіць іх на канікулы.

Яшчэ адной традыцыяй могуць стаць свята, якія добра адзначаць менавіта ў мамы. Не забывайцеся пры гэтым дапамагчы ёй падрыхтавацца, прывезці з сабой прадукты, разам зняцца прыборкай і г. д. Запрашайце галясці ў сябе, дзякуйце за карысныя яечкі, якія нясуць яе куркі, за вырашчаныя ёй агуркі-памідоры, за закаткі, за вазоны, за перададзеныя рэчы з шафы ці кюфра...

Важна, каб маці адчувала сваю незаменнасць, свой аўтарытэт. Ну як я — у яе пытаюцца, з ёй раяцца, ад яе шмат што залежыць.

(цяпер, дарэчы, у продажы вельмі шмат якасных, матывацыйных па псіхалогіі), падарыце ёй добры вітамінны комплекс. Прыём вітамінаў падтрымае яе фізічна. Можна знайсці ёй добрага псіхолага ці псіхатэрапеўта.

Акрамя таго, ёсць, магчыма, сэнс звязіць маму да спецыяліста, які б патлумачыў, што дэпрэсія і страс могуць прывесці да таго, што пачнецца імклівае развіццё дэменцыі, хваробы Альцгеймера, якіх трэба вельмі асцярожна, асабліва — у пажылым узросце.

Я разумею, што чалавеку немаладому і ў вёсцы, напэўна, цяжка знайсці сапраўдную сяброўку, аднак вельмі важна, каб яна была побач, каб з ёй можна было пагаварыць па душах. Падарыце жанчыннам палкі для скандынаўскай хадзі, каб яны разам гулялі, размаўлялі і дыхалі свежым паветрам. Паспрабуйце арганізаваць пуцёўку ў санаторый: калі ёсць магчымасць адправіць туды з сяброўкай-суседкай, дык і наогул цудоўна!

Дапамажыце маме пашырыць кола зносінаў. Калі яна не супраць дамашніх жывёл, падарыце ёй невялічкага сабакчу: з'явіцца клопат пра новага гадаванца.

Калі мама не знаёма з сурвэтак і інтэрнэтам, знайдзіце час, дапамажыце ёй разабрацца. Паспрабуйце прапанаваць новае хобі: малюванне, вырошчванне гарбузоў, развядзенне фіялак...

А наогул, найлепшае, што можна зрабіць для мамы, — проста прыняць яе такой, якая ёсць, і дзейнічаць згодна з любоўю. Калі не ведаеце, як сябе з ёй паводзіць, — проста абдымайце, кажыце, што любіце, што яна ў вас самая дарагая...

Дарэчы, абдымайце маму частей. Гэта выдатны спосаб падтрымкі: калі мы абдымаем, зніжаецца ўзровень стрэсу, у цэле выпрацоўваецца гармон акітацына, які дапамагае адчуваць больш глыбокую сувязь адно з адным.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

З падобным пытаннем да мяне звяртаюцца многія кліенты і ўсе, як адзін, жанчыны, — зазначыла **сямейны псіхолог Таццяна ШАРАНДА**. — Гэта звязана з нашай, жаночай, ахвярнасцю.

З узростам — хочам мы таго ці не, — але нашы бацькі мяняюцца, прычым не толькі знешне: вельмі часта (і не ў лепшы бок) мяняюцца характары. З боку кліентаў шмат скаргаў, што састарэлыя мамы ці таты (а часта абое) сталі без меры патрабавальныя, капрызныя, крыўдлівыя, плаксивыя... Пры гэтым яны, бацькі, нават не заўважаюць, як «выядаюць» сваіх уласных дзяцей. Адна з маіх кліентак раскажвала, што мама тэлефануе ёй на работу па дзесяць разоў на дзень: то ціск падняўся, то акуллары згубіла, то ў баку закалола... Дачка ахвяравала сваім асабістым жыццём: кожную вольную хвіліну бегала да мамы. Пакуль сама сур'ёзна не захварэла... І толькі тады маці апомнілася: што ж яна робіць?

Я заўсёды казала і яшчэ раз паўтараю: хочаце кляпаціцца, падаўжаць жыццё сваім бацькам — спачатку падумайце пра сябе. Гэта не згаізм, а разумны, правільны падыход у дадзенай сітуацыі. Не паддавайцеся пачуццю віны, якое часта наведваецца састарэлым, не адкладвайце на нейкае потым клопаты пра сябе, сваіх дзяцей, мужа, не сыходзьце (па магчымасці) з работы, каб цалкам аддавацца

догляду. Гэта, як правіла, шлях у нікуды. Прааналізуйце рэальна, што вы зможаце рабіць, а што — не, размыркуючы клопат паміж усімі сямейнікамі, сваякамі і жыццё сваім жыццём, адпачывайце, бо, калі засяродзіцца толькі на ролі выратавальніцы, можна выгарэць раней часу ці захварэць. Вядома нямаюць выпадку, калі пажылы чалавек на гады перажываў таго, хто яго даглядаў...

Я цудоўна разумею жанчыну, якая звярнулася ў рэдакцыю. Гэта вельмі цяжка — штодня дабірацца да мамы ў іншую вёску. У мяне самой паралізаваны брат, і мне даводзіцца ездзіць да яго за 20 кіламетраў. Адна я ніколі не справілася б. Мы чаргуемся са сваякамі і карыстаемся паслугамі сацыяльнага работніка. Таму я вельмі раіла б вашай чытаццы заручыцца падтрымкай сацыяльнай службы. Для таго, каб заключыць дагавор, трэба звярнуцца ў тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання па месцы жыхарства мамы. Прэтэндаваць на клопат сапраўтнага можа кожны непрацуючы пенсіянер пачынаючы з 60 гадоў. Пры вырашэнні пытанняў ўлічваюцца медыцынскія паказанні і адсутнасць медыцынскіх супрацьпаказанняў (яны прапісаны Міністэрствам аховы здароўя). Акрамя таго, такія паслугі аказваюцца людзям з інваліднасцю перша і другой групы незалежна ад узросту.

Весткі з месцаў

У НАС СТАРТАВАЛІ ЎСЕ

Гэта ўжо традыцыя: у першую суботу лютага ва ўсіх школах Беларусі праходзяць вечары сустрэч выпускнікоў. Многія з іх, наколькі ведаю, вельмі чакаюць гэтага мерапрыемства, загадзя тэлефануюць аднакласнікам, падбіраюць сукенкі і касцюмы, словы, каб выказаць удзячнасць сваім настаўнікам.

У нашай Вялікашэраўскай базавай школе вечар сустрэчы прайшоў незвычайна — у форме спартыўнай гульні праграмы «Стартуюць усё!».

Дзве каманды — выпускнікі «Венікі» і вучні-настаўнікі (пад кіраўніцтвам дырэктара і завуча) «Школьная сіла» — спаборнічалі ў дзесяці спартыўных відах.

Само мерапрыемства пачалося з размінкі, якая адразу настроіла на пазітыў. Напэўна, таму на ўсіх этапах праграмы каманды

ішлі, што называецца, поплеч. Конкурс капітанаў, у якім удзельнічала дырэктар школы Волга Равінская, яшчэ раз засведчыў, што таленавіты чалавек таленавіты ва ўсім. І калі яму пад сілу кіраваць школай, то чаму б не паставіць рэкорд... у скачках на скакалкі?!

Карацей, мерапрыемства прайшло цікава і весела — на адрэналіне. Выпускнікі даказалі, што не

згубілі спартыўных навыкаў, абытых за гады вучобы, а каманда школы не лішні раз пацвердзіла сваі згуртаванасць і сілу.

Паколькі згулялі ўнічыю, усе ўдзельнікі апроч станоўчых эмоцый і радысці сустрэчы з аднакласнікамі і настаўнікамі атрымалі ў якасці прызоў тарты.

Вераніка Крэчык, настаўніца.

Слоніўскі раён.

Усмешачку

Дзявочая памяць

Людзі часта задаюцца пытаннем, хто прыдумвае розныя анекдоты.

Я, здаецца, ведаю адказ: мы самі. Не верыце? Тады паслухайце, а можа, і ўявіце: невялічкі горад, такая ж установа, абедзены перапынак. Жанчыны-супрацоўніцы сшыліся за адным сталом, дасталі сабойкі — сілкуюцца, пра нешта гаманяць... Але ж ёсць і любімая тэма.

— Ой, ну калі ты ўжо замуж пойдзеш? — дапытваецца Іванаўна ў Наташы. — Так хочацца на вяселлі пагуляць!

— Дык за каго ж ісці? — бароніцца дзяўчына. — Хочацца, каб муж не піў, не курыў... А перажывай, мусіць, няма?

— Знойдзеш! Не перажывай! А то, можа, каго пасватаць? І табе, Марыначка, трэба! Яно ж крыўдна, няось — і прыгажуня, і гаспадыня, якіх пашукаць, а ўсё адна ды адна...

— Можна падумаць, што вы ў пары, — агрызаецца Марына.

— Я? Не! Я сабе чалавека век не дабярэ, — адмахваецца «свацця».

— Гэта чаму?

— Дык жа мора няма.

— ?!

— ...А мне хіба што капітан падыдзе — з далёкага плавання, каб адзін раз на год прыплыць, шмат грошай пакаціць і бывай.

— А вось мне, — удыхае Рэгіна, — трэба, каб добры быў, каб гаспадарлівы, каб разумеў ды шанавай мяне, каб...

Жанчынна пералічвае далей, сяброўкі здзіўлена маўчаць.

— Слухай, а табе навошта? — перапынае ўрэшце Іванаўна. — Ты ж гадоў з 20 замужам?

— Ой, дзяўчаты, а я і забылася!

...Усё, можна смяцца. Калі ёсць з чаго.

Таццяна Новік,

г. Клецк.

АДМОВІЦА НЕЛЬГА ПАГАДЗІЦА

Ці мае права работадаўца ўстанавіць відэаназіранне на вашым рабочым месцы

Сёння ў Беларусі працуе каля 400 тысяч аператараў, якія займаюцца зборам, апрацоўкай і захоўваннем персанальных даных людзей. У жал, часта яны дапускаюць хібы ў рабоце або нехайна ставяцца да стварэння належнай абароны асабістых звестак, у выніку чаго яны трапляюць у інтэрнэт, або з-за празмерных патрабаванняў да людзей (захоўванне копій пашпартаў, запітванне пра адміністрацыйныя пакаранні, уладкаванне відэакамер у прыбыральнях, навязванне абавязковай рэкламы) у выпадках, калі гэта не патрэбна. За два гады спецыялістамі Нацыянальнага цэнтра абароны персанальных даных (НЦАПД) было выдзелена 22 мільёны запісаў з незаконна распаўсюджаных ПД, з якіх 1,7 мільёна — унікальныя запісы і больш за 220 тысяч — персанальныя даныя непашпартнікі. Пры гэтым найбольш буйныя базы выдзелены больш як 30 (!) разоў. Спецыялісты цэнтра расказалі пра акалічнасці работы з асабістымі звесткамі людзей і скаргі пацярпелых ад дзеянняў нядабрых аператараў.

Сочыць ці ахоўвае?

Дзейнасць цэнтра скіравана найперш на прафілактыку парушэнняў у сферы абароны персанальных даных праз узаемадзеянне з аператарамі. Акрамя таго, устаноўвае аказвае практычную дапамогу арганізацыям пры стварэнні мер для рэалізацыі абароны асабістых даных. У межах кантрольнай дзейнасці цэнтрав праведзена звыш 100 праверак, вынікам большасці якіх стала выяўленне парушэнняў закона аб ПД, а спецыялістамі цэнтра ўказаны меры па ўстараненні хібаў.

— У плане прафілактычнай работы цэнтр узяў увагу найперш аператарам, якія назіпазваюць вялікія базы ПД, што збіраюцца з дапамогай Сеціва. Напрыклад, аператары інтэрнэт-крам генеруюць высокія рызыкі, якія звязаныя з учэцкамі. Цэнтр правёў маніторынг выканання заканадаўства такімі аператарамі (праверыў звыш 50 сайтаў) і адпрацоўвае з аператарамі пытанні ўстаранення парушэнняў, — расказаў **Віталей БОЙКА, начальнік аддзела па рабоце са зваротамі Нацыянальнага цэнтра абароны персанальных даных**. — Акрамя нарматыўнай і метадалагічнай базы па пытаннях абароны ПД створаны каментарый да закона аб абароне персанальных даных, які змешчаны на сайце сrd.by і даступны для папавання ў любых фармацатах.

Цэнтр таксама аказвае метадалагічную дапамогу ў галіне прыкладанняў адпаведнасць з заканадаўствам сацыяльна значных сфер. Напрыклад, для вырашэння праблемных пытанняў, якія ўзнікаюць ва ўстановах адукацыі адносна прымянення заканадаўства аб ПД, распрацаваны матэрыялы, дзе адлюстраваны асобныя аспекты прымянення закона ў гэтай галіне. Спецыялісты спадзяюцца, што гэта паменшыць колькасць памылак аператараў, накіраваных на сайце адной з ВУН без прававой падставы распаўсюджвалі больш за тысячу запісаў пра асоб, якім выдзелілі жылыя памяшканні ў інтэрнаце.

— Вядома, такія звесткі па патрабаванні цэнтра з рэсурсу выдзелілі. Падобная інфармацыя павінна даводзіцца праз асабісты кабінет студэнта або электронныя лісты, але ж ніяк не праз інтэрнэт, — нагадаў прадастаўніц цэнтра. — Спецыялістамі распрацаваны і пакрыжаваны алгарытмы (прыкладныя формы і ўзоры) прыкладанняў дзейнасці аператара ў адпаведнасць з патрабаваннямі закона, каб не дапусціць парушэнняў абароны ПД. А ў telegram-канале цэнтра змешчаны актуальныя пытанні сферы абароны ПД і адказы на іх.

У дакуменце, у прыватнасці, абазначана, што камеры відэана-

зірання могуць устаўляцца як унутры шматкватэрных жылых дамоў, так і на памяшканнях (аб'ектах, абсталяванні), якія адносяцца да агульнай маёмасці сумеснага домаўладання, з мэтай забяспечыць ахову гэтай маёмасці. Разшнне аб арганізацыі відэаназірання прымаецца на агульным сходзе жыхароў, калі за яго прагаласавала больш за палову ўдзельнікаў. Апрацоўка ПД пры гэтым можа праводзіцца без згоды жыхароў.

Звычайна доступ да анлайн-трансляцый (архіваў) відэаназірання даецца толькі таварыству ўласнікаў дома ці ўпаўнаважаным ахову ў гэтай маёмасці. Разшнне аб арганізацыі відэаназірання прымаецца на агульным сходзе жыхароў, калі за яго прагаласавала больш за палову ўдзельнікаў. Апрацоўка ПД пры гэтым можа праводзіцца без згоды жыхароў.

— Часам згода ўключаецца ў дагаворы, і фактычна грамадзянін не можа адмовіцца ад мэт, якія абазначаны ў дагаворы, напрыклад, на рэкламнаю рассылку. Далучаючы да такога дагавора, чалавек мусяць атрымаваць такую рассылку, хаця прававой падставой для гэтага тут можа быць дадзена ім згода.

Парушаюцца аператарамі таксама агульныя патрабаванні да работы з ПД, калі апрацоўка асабістых звестак адбываецца без належных прававых падстаў. Напрыклад, распаўсюджваецца інфармацыя ў чатах і месенджарах пра даўжнікоў (члены савадочных таварыстваў, таварыства ўласнікаў), якая павінна апрацоўвацца са згоды гэтых людзей. У практыцы спецыялістаў цэнтра здараліся і выпадкі відэаназірання ў неналежах месцах, накіраваных прымерачных кабінках ці прыбыральнях.

— Аператар не заўжды разумее, што неабходна справядліва падыходзіць да апрацоўкі ПД. Калі запатрабавваюцца асабістыя звесткі чалавека і пры атрыманні згоды ўказваюцца вялізныя тэрміны (да 50 гадоў), што ў многіх выпадках супярэчыць патрабаванням справядлівасці апрацоўкі ПД. А яшчэ неправамерна, калі аператары назіпазваюць і захоўваюць ПД людзей цягам тэрмінаў, якія перавышаюць абазначаны для гэтага законам (ці нават самі аператары) час, — абазначыў Віталей Бойка. — Часта празмернасць у апрацоўцы ПД назіраецца пры працаўладкаванні. Адны аператары, напрыклад, патрабуюць звесткі пра прыцягненне да крмінальнай ці адміністрацыйнай адказнасці, калі гэта прама не прадугледжана законам. А іншыя — захоўваюць копіі пашпартаў, і захоўваюць іх у асабістых справах, што таксама парушэнне.

Без права на патрабаванне

Сярод асноўных парушэнняў закона аб ПД — фармальны падыход пры рэалізацыі абавязковых мер, прадугледжаных заканадаўствам. Не заўжды мадэль прызначэння асоб, якія адказныя за ажыццяўленне кантролю за апрацоўкай ПД, адпавядае працэсам, якія пры-

гэты адрываюцца ў аператара. Шмат парушэнняў, звязаных з атрыманнем згод, якія не заўжды змяшчаюць канкрэтныя мэты, тобок суб'ект персанальных даных не разумее, з якой мэтай запытваецца тая ці іншая асабістая інфармацыя, агучны спецыяліст:

— Часам згода ўключаецца ў дагаворы, і фактычна грамадзянін не можа адмовіцца ад мэт, якія абазначаны ў дагаворы, напрыклад, на рэкламнаю рассылку. Далучаючы да такога дагавора, чалавек мусяць атрымаваць такую рассылку, хаця прававой падставой для гэтага тут можа быць дадзена ім згода.

Парушаюцца аператарамі таксама агульныя патрабаванні да работы з ПД, калі апрацоўка асабістых звестак адбываецца без належных прававых падстаў. Напрыклад, распаўсюджваецца інфармацыя ў чатах і месенджарах пра даўжнікоў (члены савадочных таварыстваў, таварыства ўласнікаў), якая павінна апрацоўвацца са згоды гэтых людзей. У практыцы спецыялістаў цэнтра здараліся і выпадкі відэаназірання ў неналежах месцах, накіраваных прымерачных кабінках ці прыбыральнях.

— Аператар не заўжды разумее, што неабходна справядліва падыходзіць да апрацоўкі ПД. Калі запатрабавваюцца асабістыя звесткі чалавека і пры атрыманні згоды ўказваюцца вялізныя тэрміны (да 50 гадоў), што ў многіх выпадках супярэчыць патрабаванням справядлівасці апрацоўкі ПД. А яшчэ неправамерна, калі аператары назіпазваюць і захоўваюць ПД людзей цягам тэрмінаў, якія перавышаюць абазначаны для гэтага законам (ці нават самі аператары) час, — абазначыў Віталей Бойка. — Часта празмернасць у апрацоўцы ПД назіраецца пры працаўладкаванні. Адны аператары, напрыклад, патрабуюць звесткі пра прыцягненне да крмінальнай ці адміністрацыйнай адказнасці, калі гэта прама не прадугледжана законам. А іншыя — захоўваюць копіі пашпартаў, і захоўваюць іх у асабістых справах, што таксама парушэнне.

За два гады ў цэнтр звярнулася звыш 2300 грамадзян і арганізацыя, якім дадзена больш як 600 адказаў і звыш тысячу тлумачэнняў на запыты юрыдычных асоб. Апошні, дарэчы, асабліва тых, хто працуе ў банкіўскай сферы, гандлі, адукацыі, галіне аховы здароўя, найчасцей цікавыя аспекты прымянення заканадаўства: калі патрэбна згода чалавека на апрацоўку ПД; як прызначыць спецыяліста, адказнага за работу з ПД;

якія меры па абароне ПД павінны быць абавязкова рэалізаваны. Грамадзян цікавіць, ці справядліва збіраюцца, апрацоўваюцца і распаўсюджваюцца іх ПД, напрыклад, пры працаўладкаванні ці атрыманні адукацыі.

У Цэнтр можна таксама і паскардзіцца. З 250 разгледжаных скаргаў чацвёртая частка данычыхца нараканняў на сферы гандлю, паслуг гандлёвых сетак і інтэрнэт-крам, 16 % — дзейнасці арганізацый ўласнікаў (апошнім часам людзі масава скардзяцца на распаўсюджванне ПД у месенджарах падобных арганізацый), 10 % — работы банкаў, страхавых і іншых фінансавых арганізацый, 10 % — на дзеянні наймальнікаў.

Банкі, гасцініцы, турагенцтвы

Шмат нараканняў паступае адносна правамернасці ўстаноўкі камер відэаназірання, і ў большасці выпадках супрацоўнікі цэнтра становяцца на бок работніка, бо не заўжды наймальнік мае правамерны інтарэс, падзяліўся спецыяліст цэнтра. Ён расказаў пра выпадак, калі работадаўца ўстанавіў у кабінце работніка («прафесійнага» скарджніка) відэакамеру, каб назіраць, як той выконвае працоўную дысцыпліну. Праз два тыдні наймальнік прыцягнуў работніка да дысцыплінарнай адказнасці. Спецыялісты вывучылі скаргу гэтага работніка і прышлі да высновы, што з улікам функцый, якія ён выконваў, устаноўка відэакамеры не была неабходна для забяспечэння мэт, дзеля якіх яна ўстанавілася.

Ірына СІНЦА, фота аўтара.

3 1 студзеня ў Беларусі запрацаваў рэстр аператараў, які сваім існаваннем павінен забяспечыць празрыстасць функцыянавання сістэмы збору і апрацоўкі інфармацыі. Здраецца, нават самі аператары не заўжды ведаюць, якія даныя і ў якім аб'ёме ў іх апрацоўваюцца, заўважыў спецыяліст НЦАПД:

— Аператары такім чынам праводзяць рэвізію сваіх сістэм і лепш уяўляюць, якія звесткі яны апрацоўваюць. У сваю чаргу цэнтр будзе зразумела, колькі, якія менавіта і колькі ўразлівых звесткі апрацоўваюць аператары.

Загадам Аператыўна-аналітычнага цэнтра пры Прэзідэнце вызначаны чатыры асноўныя крытэрыі ў дачыненні да інфармацыйных рэсурсаў, якія падлягаюць уключэнню ў рэстр:

— Інфармрэсурсы, дзе апрацоўваюцца генетычныя ці біяметрычныя ПД, незалежна ад іх аб'ёму, — дастаткова факта апрацоўкі падобных звестак.

— Інфармрэсурсы, у якіх апрацоўка ПД звязана з трансгранічнай перадачай звестак у краіны, дзе не забяспечваецца належны ўзровень абароны інфармацыі.

— Інфармрэсурсы, дзе апрацоўваюцца асабістыя звесткі больш як 100 тысяч суб'ектаў ПД.

— Інфармрэсурсы, дзе апрацоўваюцца звыш 10 тысяч запісаў персанальных даных непашпартнікі ва ўзросце да 16 гадоў.

Хоць усе аператары павінны былі ўнесці свае базы (шляхам аўтэнтыфікацыі ў электронным кабінце з выкарыстаннем электроннага лічбавага подпісу) у рэстр да 15 студзеня, работа па напашпартнічых звестках пачаўся працягваецца.

— Увогуле відэаназіранне дае аператарам вялікі магчымасці для кантролю за паводзінамі работнікаў і суб'ектаў персанальных даных. Такое відэаназіранне павінна быць выключэннем, а не правілам. Яго прымяненне магчыма, калі працоўная функцыя работніка звязана са спецыфікай дзейнасці, якая ён выконвае. Напрыклад, калі яна звязана з каштоўнымі металамі ці з абслугоўваннем грашовых сродкаў (касір), — падкрэсліў Віталей Бойка.

Варта памятаць, што раз на пяць гадоў асобы, адказныя за ўнутраны кантроль апрацоўкі ПД, і работнікі, якія гэтым займаюцца, павінны павышаць сваю кваліфікацыю па пытаннях абароны персанальных даных. Такое патрабаванне і пералік катэгорый асоб, якія павінны праходзіць навучанне ў цэнтры, вызначаны заканадаўствам. Гэта, напрыклад, банкіўскія і страхавыя службачыя ці аператары, якія апрацоўваюць асабістыя звесткі больш як 10 тысяч асоб. А з гэтага года абавязак распаўсюджвання таксама на спецыялістаў арганізацый гасцінічнага абслугоўвання; тых, хто аказвае турыстычныя паслугі, дапамогу ў працаўладкаванні і страхавыя ўраўляюцца інфармацыі, якая падлягае абароне. Навучанне ў цэнтры не абмяжоўваецца толькі гэтымі катэгорыямі — заяўку на навучанне могуць падаць і спецыялісты любога іншага аператара, нагадалі спецыялісты.

— Сістэма абароны інфармацыі — комплекс арганізацыйна-тэхнічных мер, якія дазваляюць забяспечыць абарону ўсіх звестак, што апрацоўваюцца ў інфармацыйнай сістэме. Для стварэння сістэм абароны патрэбны тры этапы: праектаванне, стварэнне і атэстацыя сістэмы абароны, — паведаміў **Уладзімір МАЦКЕВІЧ, начальнік аддзела сістэмы інфармацыйнай бяспекі Навукова-даследчага інстытута тэхнічнай абароны інфармацыі**. — Стварэнне сістэмы абароны інфармацыі асабліва актуальнае для інфармацыйных сістэм, дзе апрацоўваюцца значныя аб'ёмы ПД. Радавым карыстальнікам варта звяртаць увагу, каму, куды, на якіх умовах і навошта яны перадаюць свае асабістыя звесткі.

Ірына СІНЦА, фота аўтара.

Міжнароднае супрацоўніцтва, прафсаюзы, прыём грамадзян

Насычаны тыдзень сенатараў

• Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Ірына СТАРАВОЙТАВА ў Ніжнім Ноўгарадзе прыняла ўдзел у пасяджэнні Камісіі Парламенцкага сходу па працы, сацыяльнай палітыцы і ахове здароўя. На пасяджэнні камісіі бакі абмеркавалі пытанні міжрэгіянальнага супрацоўніцтва, разгледзелі прапановы па распрацоўцы новых мерапрыемстваў Саюзнай дзяржавы «Культурныя сталіцы Саюзнай дзяржавы» і «Саюзны злет грамадзян старэйшага пакалення «Мы – за актыўнае даўгалецце», таксама падвялі вынікі выканання бюджэту за 2023 год і правядзення мерапрыемстваў Саюзнай дзяржавы па аздараўленні дзяцей, санаторна-курортным лячэнні ветэранаў і інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны і баявых дзеянняў. У рамках візіту члены камісіі правялі рабочую сустрэчу з членамі ўрада Ніжагародскай вобласці і рэгіянальнага Заканадаўчага сходу.

• Член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці, старшыня Гродзенскага абласнога аб'яднання прафсаюзаў Віктар ЛІСКОВІЧ прыняў удзел у рабоце двухдзённага Рэспубліканскага семінара-нарады са старшынямі раённых, гарадскіх аб'яднанняў прафсаюзаў. Сярод асноўных пытанняў, якія былі закрануты на семінары, – удзел старшын прафсаюзных аб'яднанняў у абароне сацыяльна-эканамічных правоў і інтарэсаў членаў прафсаюзаў у судзе, арганізацыі работы па ажыццяўленні кантролю за выкананнем заканадаўства аб ахове працы, а таксама вопыт грамадскіх інспектараў па ахове працы раённых і гарадскіх аб'яднанняў прафсаюзаў. Не абышлі ўвагай на семінары і распачатую справядзачна-выбарную прафсаюзную кампанію. Была абмеркавана электаральная бяспека і абарона выбарчага працэсу ад знешняга ўмяшання. Сенатар падзяліўся сваім досведам работы ў падборы прафсаюзных кадраў і актыўна ўдзельнічаў у семінары. «Падбор, падрыхтоўка і рэстаўцыя кадраў – адна з найважнейшых кіраўніцкіх функцый, ад якой залежыць паспяховасць работы ўсёй арганізацыі, – адзначыў Віктар Лісковіч. – І сёння, у перыяд правядзення справядзачна-выбарнай кампаніі, для нас важна падабраць кадры, здольныя адстойваць пазіцыю прафсаюзаў па абароне правоў і інтарэсаў членаў нашай арганізацыі, здольных уцягнуць у грамадскае жыццё людзей, спрацаваць на згуртаванне калектыву». Скончыўся семінар круглым сталом, на якім удзельнікі абмеркавалі актуальныя пытанні дзейнасці раённых і гарадскіх аб'яднанняў прафсаюзаў.

• Член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы, галоўны ўрач Брэсцкай абласной клінічнай бальніцы Аляксандр КАРПІЦКІ правёў прамую тэлефонную лінію і прыём грамадзян для жыхароў Камянецкага раёна на базе Камянецкага райвыканкама. Пытанні, з якімі звярталіся да сенатара, датычыліся аховы здароўя, а таксама прывядзення ў парадак асабістых дакументаў для перагляду памеру пенсіі, уладкавання састарэлага сваяка ў бальніцу на сацыяльны ложак на час збору дакументаў для накіравання яго ў інтэрнат. Усе пытанні, што паступілі, вырашаны на карысць заяўнікаў у дзень паступлення, у асобных выпадках грамадзянам дадзены ўсе неабходныя тлумачэнні па ўзніклых праблемах.

Паводле прэс-службы Савета Рэспублікі.

Прагаласаваць – і ўвайсці ў гісторыю

3 маладымі людзьмі, якія ўпершыню прыйдуць на выбары, на высокім узроўні размаўлялі шчыра і зацікаўлена

У Мінску на мінулым тыдні ўпершыню прайшоў Форум маладых выбаршчыкаў, арганізаваны Міністэрствам адукацыі і Цэнтральнай выбарчай камісіяй.

У ім прынялі ўдзел 105 навучэнцаў з устаноў сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі – выбаршчыкі, якія будучы галасаваць упершыню.

Фота БелТА.

У насычанай двухдзённай праграме форуму адно з важных мерапрыемстваў – наведванне маладымі людзьмі абедзвюх палат Беларускага парламента. У Савеце Рэспублікі з юнымі выбаршчыкамі сустракалася яго старшыня Наталля Качанова. Размова, у якой спікер закрнула шырокае кола тэм: ад сацыяльна-эканамічнай сітуацыі ў краіне да міжнароднай абстаноўкі, а таксама адказала на пытанні моладзі, атрымалася зацікаўленай і шчырай.

«Я ўбачыла, што хлопцам і дзяўчатам сапраўды было цікава. Яны задавалі даволі шмат пытанняў, таму што ім цікавае жыццё нашай краіны, – падзялілася Наталля Качанова па выніках сустрэчы. – Я ім сказала, што яны ўвойдуць у гісторыю як тыя, хто ўпершыню галасаваў у адзіны дзень галасавання, які пройдзе ў нашай краіне 25 лютага». Спікер звярнула ўвагу на шырокую геаграфію мерапрыемства – на форум прыехалі хлопцы і дзяўчаты з усіх рэгіянаў краіны, з розных навуцальных устаноў: ВНУ, ліцэяў, каледжаў. «Я думаю, што такія сустрэчы проста неабходныя. Навучэнцы самі пытаюцца, ці будзе функцыянаваць школа маладых выбаршчыкаў, ці будучы надалей праводзіцца такія сустрэчы. Цікавіліся і работай», – сказала яна.

Наталля Качанова падкрэсліла, што вынікам такога мерапрыемства стане больш свядомы ўдзел маладых выбаршчыкаў у электаральнай кампаніі. Прышоўшы 25 лютага на выбарчыя ўчасткі, гэтыя маладыя людзі дададуць свае галасы за таго

ці ншага дэпутата Палаты прадстаўнікоў, дэпутата мясцовага Савета, разумеючы, што яны непасрэдна ўдзельнічаюць у далейшым лёсе сваёй краіны.

Маладыя ўдзельнікі форуму разумеюць сваю ролю ў палітычным жыцці Беларусі. «Голас маладых людзей важны для будучыні краіны. Мой абавязак – выбар годнага кандыдата», – заявіў Мікалай Аносаў, студэнт другога курса Гродзенскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта. Малады чалавек сказаў, што будзе галасаваць за чалавека, які здольны чуць сваіх суграмадзян і рухаць краіну наперад. Другакурсніца Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П. М. Машэрава Васіліса Іванюшчанка расказала пра сваё пытанне да Наталлі Качановай падчас сустрэчы: «Я спытала, які шлях трэба прайсці чалавеку, каб працаваць у Савеце Рэспублікі. На што мне адказалі, што шлях можа быць розным, але галоўнае – адказнасць, мэтанакіраванасць і працавітасць». Маючы адбыцца адзіны дзень галасавання для студэнтаў – хваляючае мерапрыемства. «Я вельмі рада, што ў тым ліку ад мяне будзе залежаць такое важнае рашэнне. Лічу, гэта мой грамадзянскі абавязак – удзельнічаць у выбарах. Не разумею людзей, якія не хочучы ці не плануючы ісці. Я чакала 18-годдзя, каб прагаласаваць», – прызналася студэнтка. Яна расказала, што абавязкова азнаёміцца з перадыбарнымі праграмамі кандыдатаў у дэпутаты і з усёй адказнасцю падыдзе да выбару свайго кандыдата.

Ігар Карпенка, старшыня Цэнтральнай выбарчай камісіі, лічыць правядзенне падобнага мерапрыемства добрым ходам: «Мы сустракаем з моладдзю, тлумачым навацыйнае заканадаўства; тлумачым, у чым сутнасць і важнасць электаральнай кампаніі. Ёсць цікавасць. Хлопцы і дзяўчаты былі на сустрэчах у абедзвюх палатах парламента краіны, у іх была магчымасць у рамках форуму пагутарыць з людзьмі, якія на працягу свайго жыцця рабілі нейкі свядомы выбар, а мы з нараджэння да сыходу з жыцця заўсёды робім нейкі выбар: выбіраем прафесію, жыццёвы шлях, прыярытэты, маральна-этычныя ўстаноўкі. Важна захаваць гэтае адзінства краіны, маральна-этычныя нормы, якія заклалі нашы продкі, традыцыі, гісторыка-культурную спадчыну. Моладзь гэта вельмі тонка адчувае, нават па іх пытаннях гэта адчуваецца».

Андрэй Іванец, міністр адукацыі, лічыць мэтазгодным зрабіць камунікат з маладымі людзьмі ў такім фармаце пастаянным. «Моладзь гатова не проста прымаць актыўны ўдзел у грамадска-палітычных працэсах, якія адбываюцца ў краіне, але і бачыць вынік свайго ўдзелу, – адзначыў ён. – Нямаю маладых, якія хочучы займацца прававой асветай, хочучы ўбачыць сваё месца ў грамадскім, грамадска-палітычным жыцці. Я ўпэўнены, што такую практыку мы павінны зрабіць пастаяннай, магчыма, штогадовай, таму што запыт ад моладзі вельмі высокі».

Паводле БелТА.

Лідара вызначыў крэатыў

На I сесіі Маладзёжнага парламента ў Гродне прадстаўлена каля паўсотні праектаў

Прэзентацыя праходзіла ў дзюках палатах парламента — вучнёўскай і палатце студэнцкай і працоўнай моладзі. Дарэчы, такога кшталту структуры пакуль няма ў краіне. Гродзенскі рэгіён першым увёў двухпалатную форму Маладзёжнага парламента, агульная колькасць яго членаў складае амаль 100 чалавек, пераважную большасць членскіх білетаў атрымалі прадстаўнікі вучнёўскай моладзі. Палова маладых дэпутатаў прадставілі на сесіі свае праекты. Менавіта па самых крэатыўных ідэях былі вызначаны лідары Маладзёжнага парламента Гродзеншчыны.

ПЕРШАЯ сесія Маладзёжнага парламента пры Гродзенскім абласным Савете дэпутатаў VII склікання была неверагодна насычанай і ўрачыстай. Выраслася даволі значнае кола пытанняў, у тым ліку выбары новага кіруючага складу. Фаварыты вызначылі падчас прэзентацыі праектаў. Найбольш маладым парламентарыям спадабаўся праект студэнта ГРДУ Ягора Сцяпка пад назвай «3 кепкай». Ягор адрэз захапіў залу сваім эмацыянальным падыходам. Малады чалавек мае вопыт работы на гарадскім тэлебачанні і хоча далучыць маладзёжную аўдыторыю да традыцыйных СМІ. Як гэта зрабіць? На яго думку, трэба стварыць кантэнт у абсалютна новым фармаце: блогі, рэпартажы, анонсы, агляды, каментарыі, фотаздымкі, якія будуць размяшчацца на тэлеканалах, старонках газет, у радыёэфіры, тым самым уцягваючы моладзь у так званы інфармацыйны паток Гродна і рэгіёна. Гэта павінна сфарміраваць станоўчы імідж горада ў прасторы інтэрнэту. Разам з тым праект, які рэалізуе дзяржаўную палітыку ў маладзёжным фармаце, будзе пасярэднікам паміж сацыяльным моладзі і органамі кіравання. Актуальнасць яго, на думку Ягора, у падачы матэрыялу. Маўляў, з маладымі трэба размаўляць на іх мове простым і даступным спосабам. У якасці ілюстрацыі парламентарый прадставіў свой відэаролік, дзе ў кліпавай форме расказаў аб святаванні ў горадзе 100-гадовага юбілею ветэрана вайны Валянціны Баранавай. Дзякуючы таму што былі выбраны самыя яркія моманты свята, ролік атрымаўся цікавым і разам з тым патрыятычным. Дзякуючы сваюму праекту і юнацкаму запалу, большасцю галасоў старшыні Маладзёжнага парламента пры Гродзенскім абласным Савете дэпутатаў быў абраны Ягор Сцяпка.

За месца старшыні, дарэчы, спрэчаліся некалькі прэтэндэнтаў. У іх ліку і галоўны спецыяліст аддзела ідэалагічнай работы і па справах моладзі Мастоўскага райвыканкама, старшыня Маладзёжнага парламента пры Мастоўскім раённым Савете дэпутатаў, член Маладзёжнага парламента Нацыянальнага сходу Беларусі Ірына Курдзюк. Яна прадставіла інфармацыйна-асветніцкі праект, накіраваны на павышэнне электраранай адукаванасці моладзі. Падчас выбарчай кампаніі гэта гучыць асабліва актуальна, а як паказала практыка, менавіта моладзь з'яўляецца найбольш інфармацыйна ўразлівай часткай грамадства. Вось Ірына і вырашыла стварыць праект, які дапаможа маладому пакаленню разабрацца ў тонкасах заканадаўчай сістэмы Беларусі, даведацца аб гісторыі выбарчага працэсу, сучаснай рабоце парламентарыяў. Найбольш дзейснай формай работы Ірына лічыць дыскусійныя пляцоўкі з удзелам дзеючых дэпутатаў розных узроўняў, яна прапануе выкарыстоўваць гульні, інтэрактыўныя пляцоўкі, дзе кожны можа адчуць сябе ў ролі выбаршчыка. А вывучэнне Канстытуцыі яна можна прасесці ў выглядзе квэста. Атрыманьня ў выніку веды запамінацца значна лепш. А правая адукаванасць дазваляе зрабіць правільны выбар падчас галасавання. Свой праект Ірына мяркуе распаўсюдзіць не толькі ў межах Мастоўскага раёна, але і па ўсёй вобласці.

Удзельнікі I сесіі Маладзёжнага парламента ацанілі важнасць праекта Ірыны Курдзюк і абралі яе намеснікам старшыні Маладзёжнага парламента Гродзеншчыны.

ДРУГІМ намеснікам стаў прадстаўнік вучнёўскай моладзі. У батле паміж школьнікамі Цімафеем Курстаком і Яраславам Юроўскім перамогу атрымаў апошні. Яраслаў выступіў з тэмай эмацыянальнага гвалту і яго наступстваў для дзіцяці. А яны, на думку юнака, могуць негатывна адбіцца на дзіцячай псіхіцы. Таму ён прапануе шырока асвятляць гэту тэму, абмяркоўваць яе на дзялогах пляцоўках. Выхад на шырокую прастору дазволіць падлеткам лепш вызначыць такія моманты і пазбегнуць іх уплыву на свядомасць.

ЯГО сапернік Цімафей Курстак хоць і не трапіў у склад кіруючай вярхушкі Маладзёжнага парламента, заслужыў добрыя словы ад прадстаўнікоў улады. Вось ужо два гады школьнік разам з іншымі валанцэрамі ажыццяўляе сацыяльны праект па навучанні людзей сталага ўзросту камп'ютарнай грамаце. Заняткі праводзяцца ў кабінетах інфарматыкі ў выхадныя дні альбо летам. Першым курс прайшлі настаўнікі школы, каб карыстацца электронным класным часопісам. Затым падключылася ветэранская арганізацыя пры ЖЭСе. Найбольш запатрабаванымі з'яўляюцца праграмы па карыстанні месенджарамі, сацыяльнымі сеткамі, прыватнымі сайтамі навін, сайтам Белпошты і дадаткам Беларускага банка для аплаты паслуг. Праграма складалася з дапамогай настаўніка інфарматыкі і рэдагавалася.

Цікава, што ўсе валанцэры праекта прайшлі кансультацыю з псіхолагам і толькі потым былі дапушчаны да навучання. Часам праблема ўзаемазвязі пакаленняў усё ж заўяўляла аб сабе, зазначыў Цімафей. У некаторых выпадках работа будзе весціся ў анлайн-фармаце. Попыт на трохмесячны бясплатны курс расце.

ДАРЭЧЫ, валанцэрскае праекты набываюць моц у беларускім грамадстве. Члены Маладзёжнага парламента не выключэнне. Вучань гімназіі № 7 Міраслаў Багдзевіч пастаянны ўдзельнік праекта «Хвост трубой». Школьнікі аказваюць дапамогу жывёлам з часовых прытулкаў. Кожны год у гімназіі вядзецца збор сродкаў, якія паступаюць з канцэртаў, арт-крамаў, здачы макулатуры, а затым на іх закупляюць медыкаменты, кармы, іншыя неабходныя прылады. Усё гэта паступае ў пункт часовага ўтрымання жывёл грамадскага аб'яднання «Аднае сэрца» ў Гродне.

ЗАСЛУЖЫЎ увагу і праект вучаніцы СШ № 40 Гродна Арыяны Ланінай «Будучыня.by», скіраваны на прафярэнтацыю падлеткаў. Дзяўчына расказала, што ў ходзе рэалізацыі праекта школьнікі пабывалі на розных падпрыемствах, установах, удзельнічалі ў трэнінгах з псіхолагамі, сустраліся са спецыялістамі розных галін эканомікі. Арыяна ўзвучыла, што дзякуючы праекту падлеткі вызначыліся з выбарам прафесій і змаглі пазбегнуць памылкаў. А работа, як вядома, істотна ўплывае на псіхалагічны стан чалавека.

Нямала праектаў звязана з духоўным адраджэннем малой радзімы, захаваннем традыцыяў, абрадаў. Пры гэтым прапануюцца віртуальныя экскурсіі, новыя маршруты, звязаныя са знакавымі падзеямі, датамі ці знакамітымі людзьмі. Многія праекты ўяўляюць сабой пляцоўку для інклюзіўнай творчасці для людзей рознага ўзросту.

ПРАПАНАУЕЦА праект па фінансавай асвеце моладзі. Як паказала апытанне, якое праведзена яго арганізатарамі, пераважная большасць вучняў лічыць неабходным нават увядзенне ўрокаў фінансавай асветы ў школе. Мяркуюцца, што з удзелам фінансавых работнікаў уацса разабрацца ў тым, як планаваць бюджэт, прымаць рашэнні ва ўмовах абмежаваных рэсурсаў і развіваць навыкі кіравання сродкамі.

Дарэчы, абласныя ўлады сумесна з Асацыяцыяй мясцовых Саветаў дэпутатаў гатовы фінансава падтрымаць усе разумныя ініцыятывы, якія будуць садзейнічаць развіццю маладзёжнага парламентарызму і аб'яднанню моладзі.

Маргарыта УШКЕВІЧ, фота аўтара.

ІНВЕСТЫЦЫІ — У ЧЫСТУЮ ВАДУ

На прэзідыуме Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў разгледзелі пытанне аб выкананні інвестпраграмы Віцебскай вобласці ў 2023 годзе. Асноўная Задача, як падкрэсліў старшыня абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір Цярэнцьеў — прааналізаваць ход выканання інвестпраграмы і рашэння абласнога Савета дэпутатаў.

Фота: «Віцебскіе весті».

На рэалізацыю інвестпраграмы ў мінулым годзе было накіравана 256 мільёнаў рублёў, праграма выканана на 82 працэнты. Першапачаткова на яе рэалізацыю планавалася накіраваць 164,9 мільёна рублёў з абласнога бюджэту і рэспубліканскіх субвенцый. Але Віцебскай вобласці былі выдзелены дадатковыя сродкі: 52,3 мільёна рублёў на фінансаванне аб'ектаў камунальнай формы ўласнасці ў рамках прынятага кіраўніком дзяржавы Указа «Аб фінансаванні рэгіянальных інвестыцыйных праграм» і 33,3 мільёна рублёў на пракладку інжынернай інфраструктуры да жывёлагадоўчых аб'ектаў у рамках Указа Прэзідэнта «Аб будаўніцтве і рэканструкцыі малочнаватарных комплексаў».

Больш за 300 аб'ектаў уведзены ў эксплуатацыю на Віцебшчыне дзякуючы ўключэнню ў інвестыцыйную праграму вобласці ў 2023 годзе. «Патрабавалі рэканструкцыі, рэстаўрацыі, узвядзення аб'ектаў інжынернай інфраструктуры, меліярацыйнай сістэмы, сельскай гаспадаркі, жыллёвага будаўніцтва. А таксама буйныя сацыяльныя аб'екты — Полацкае кадэцкае вучылішча, дзіцячы сад у Мёрх, інтэрнат для медыцынскіх работнікаў у Дуброўне», — падкрэсліў старшыня дэпутацкага корпуса паўночнага рэгіёна на пасяджэнні прэзідыума абласнога Савета.

Трэба адзначыць, што з усяго пераліку аб'ектаў толькі 50 датычылася водазабеспячэння і водаадвядзення. Генеральны дырэктар УП «Віцебскабладкаанал» Аляксей Хвалько падкрэсліў, што уведзены ў строй 28 станцый абезжалевання ў сельскіх населеных пунктах, дзякуючы чаму каля шасці тысяч грамадзян атрымалі доступ да якаснай пітной вады. Вядзецца работа па перападключэнні населеных пунктаў (у 2023-м такіх чатыры) да суседніх, дзе ёсць вада нарматыўнай якасці. Дзякуючы гэтым выйшлі на паказчык 99,4 працэнта забяспечанасці насельніцтва якаснай пітной вадай, якая маецца ў цэнтралізаванай сістэме водазабеспячэння ў вёсках і пасёлках. Усе выдзеленыя сродкі інвестыцыйнай праграмы асвоены. У рамках рэалізацыі мерапрыемстваў інвестыцыйнай праграмы вобласці па падпраграме «Чыстая вада» было асвоена 17,9 мільёна рублёў. У 2024 годзе прадугледжана будаўніцтва 30 станцый абезжалевання, а калі паступіць дадатковае фінансаванне, то колькасць такіх аб'ектаў узрасце да 40.

Як адзначыў Уладзімір Цярэнцьеў, адна з асноўных задач інвестыцыйнай праграмы Віцебскай вобласці — скарачэнне аб'ёмаў звышнарматыўнага незавершанага будаўніцтва, таму сродкі з бюджэту накіроўвалі, у першую чаргу, на фінансаванне сацыяльна значных аб'ектаў, каб увесці іх у эксплуатацыю ў 2023 годзе і на фінансаванне аб'ектаў з высокай ступенню гадоўнасці для ўводу іх у эксплуатацыю ў 2024 годзе.

«Дэпутаты на сесіі маюць права прымаць рашэнне, якое дазваляе прызначаць падрадчыка без правядзення тэндара, што скарачае тэрміны будаўніцтва аб'екта. Нам трэба будзе прааналізаваць, наколькі эфектыўная такая мера, ці трэба яе выкарыстоўваць», — заключыў старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў.

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА.
ЗВЯЗДА

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

НА СТАРЫХ АБ'ЕКТАХ — НОВЫЯ ВЫТВОРЧАСЦІ

На прыкладзе Рэчыцкага раёна дэпутаты Гомельшчыны ўбачылі, як дасягнуць эканамічнага росту

У Гомельскай вобласці чарговы выязны семінар старшынь Саветаў дэпутатаў базавага ўзроўню прайшоў на тэрыторыі Рэчыцкага раёна. Дэпутаты ацанілі перспектывы сацыяльна-эканамічнага развіцця аднаго з найбольш індустрыяльна развітых рэгіянаў вобласці.

Складальнікі дабрабыту

З якімі дасягненнямі да Гога якасці падышоў Рэчыцкі раён, распавёў старшыня Рэчыцкага райвыканкама Сяргей ДАЎГАЛЕЎ. Па словах кіраўніка, за мінулы год у дзейных цэнах у Рэчыцкім раёне выраблена прамысловай прадукцыі на агульную суму 729 мільёнаў рублёў. Так у няпростых эканамічных умовах удалося дасягнуць узроўню вытворчасці 2022 года.

Сёння органы ўлады бяруць на сябе абавязальнасць па стварэнні ўмоў для забеспячэння якасці жыцця кожнага чалавека і выконваюць іх, — звярнула ўвагу падчас правядзення семінара старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў Кацярына ЗЕНКЕВІЧ. — Гэта і наша сацыяльная сфера, адукацыя, ахова здароўя, абарона ўразлівых катэгорый гра-

мадзян і многае іншае. Зразумела, што ўсё гэта немагчыма забяспечыць без стабільнай эканомікі.

Лідар дэпутацкага корпуса Гомельшчыны нагадала, што на тэрыторыі рэгіёна да 2025 года працянецца рэалізацыя інвестыцыйных праектаў па прынцыпе «кадзін раён — адзін інвестпраект». Кацярына Зенкевіч падкрэсліла, што сёння па-ранейшаму актуальная задача для рэгіёна — вяртанне ў эканоміку маёмасці прадпрыемстваў, акцыянерных таварыстваў, якая не выкарыстоўваецца.

Прапіска тая ж — гаспадары новыя

Адным з пунктаў на маршруце ўдзельнікаў семінара стала знаёмства з работай закрытага акцыянернага таварыства «Медыцынскае прадпрыемства

«Сімург». Тут наладжана вытворчасць медыцынскага і стаматалагічнага абсталявання.

Медыцынскае прадпрыемства «Сімург» набыло шэсць пакінутых аб'ектаў былога ваеннага гарадка ў Рэчыцы. Тэма вяртання ў эканоміку закінутых будынкаў інфраструктуры былых воінскіх часцей увогуле актуальная для шэрагу раёнаў Гомельшчыны. Вопыт Рэчыцкага раёна ў гэтым плане таксама цікавы для вывучэння, звярнулі ўвагу дэпутаты.

Па словах намесніка старшыні Рэчыцкага райвыканкама Наталлі СЕМУКОВАЙ, у 1995 годзе ва ўласнасць раёна перайшлі 83 аб'екты былога ваеннага гарадка, размешчанага на тэрыторыі Рэчыцы. Сёння значная колькасць гэтых аб'ектаў знаходзіцца на балансе прад-

прыемстваў і арганізацый раёна.

Напрыклад, былы будынак судова-медыцынскай экспертызы на аукцыённых таргах быў прададзены індывідуальнаму прадпрыемальніку. Спачатку, з улікам стану аб'екта, было прынята рашэнне ўстанавіць яго пачатковую цану — у адну базавую велічыню. У выніку таргоў аб'ект быў набыты за суму, якая ў 100 разоў перавысіла яго ацэначны кошт. Сёння на аб'екце адкрыта станцыя тэхнічнага абслугоўвання аўтамабіляў і мыўня, — патлумачыла Наталля Семукова.

Сярод новых аб'ектаў, размешчаных у былых будынках ваеннага гарадка, — зала цяжкай атлетыкі, дзе раней размяшчалася афіцэрская сталовая, і спартыўная зала.

Як звярнула ўвагу дэпутатаў Кацярына Зенкевіч, Рэчыцкі раён — адзін з тых рэгіянаў Гомельшчыны, на тэрыторыі якога пасля развалу Савецкага Саюза засталася нерухомаць былых ваенных гарадкоў. Асаблівасць гэтай тэрыторыі ў Рэчыцы ў тым, што яна размешчана даволі кампактна на тэрыторыі горада. Свае плюсы і ў тым, што былі забяспечаны магутнасці электрасетак і іншых камунікацый, якія дазволілі ў тым ліку выкарыстаць аб'екты для базы жылёва-камунальнай гаспадаркі, шэрагу аб'ектаў

дзяржаўнай уласнасці, сярод якіх Рэчыцкі занальны дзяржаўны архіў і Рэчыцкая дзіцячая музычная школа мастацтваў.

— Ёсць вельмі добрыя і паказальныя прыклады выкарыстання аб'ектаў нерухомасці для адкрыцця ўнікальных вытворчасцяў і тэхналогій, — у цэлым па рэгіёне абзначыла сітуацыю старшыня камітэта дзяржаўнай маёмасці Гомельскага аблвыканкама Наталля САЦУТА, якая таксама прыняла ўдзел у выязным семінары. Яна звярнула ўвагу дэпутатаў як прадстаўнікоў усіх раёнаў вобласці на сістэмныя пытанні работы з маёмасцю, якая не выкарыстоўваецца.

Пытанні ад жыцця

— Наяўнасць рабочых месцаў, годныя сацыяльна-культурныя ўмовы, адукацыя, даступная ахова здароўя, пачынаючы ад перашаснага ўзроўню, — базавы набор паказчыкаў, якія дазваляюць меркаваць аб якасці жыцця ў рэгіёне, у канкрэтным населеным пункце, — падводзіць вынікі выязнога семінара, падкрэсліла Кацярына Зенкевіч.

Яна звярнула ўвагу дэпутатаў на пытанні, абазначаныя падчас сустрэчы Старшыні Савета Рэспублікі Наталлі Качанавай з кіраўнікамі абласных і сельскіх Саветаў дэпутатаў. На мерапрыемстве Гомельшчыну

прадставілі 15 старшынь сельвыканкамаў.

— Адбылася шчырая размова, у тым ліку аб праблемных пытаннях, якія ўзнікаюць у прадстаўнікоў органаў мясцовага самакіравання, — падкрэсліла Кацярына Зенкевіч. — Самая пільная ўвага традыцыйна надаецца менавіта развіццю нашых рэгіянаў, і ў першую чаргу сельскіх тэрыторый. Гэта было вызначана яшчэ падчас VI Усебеларускага народнага сходу, такая тэма заўсёды праходзіць чырвонай лініяй і пры наступленнях кіраўніка дзяржавы.

Старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў засяродзіла ўвагу кіраўнікоў дэпутацкіх карпусоў раёнаў на актыўнасць у рабоце з інфармацыяй у групах у сацыяльных сетках, чат-ботах, дзе насельніцтва можа пакаціць хвалючыя іх пытанні.

— Важна звярнуць увагу і на інфармаванне насельніцтва па месцы жыхарства пасля вырашэння праблемнага пытання. Павіна быць канструктыўнае ўзаемадзеянне паміж старшынёй сельсавета, іх памочнікамі па тых ці іншых населеных пунктах і насельніцтвам, у тым ліку са сродкамі масавай інфармацыі, — заклікала Кацярына Зенкевіч.

Наталля КАПРЫЛЕНКА, фота аўтара, Рэчыцкі раён.

ЧАЛАВЕК НА СВАІМ МЕСЦЫ

Не словам, а справай

Дзякуючы старанням старасты, для жыхароў глускай вёскі цалкам абнавілі мясцовы ФАП, а цяпер плануецца адрамантаваць дарогу

Наталля Долбік — загадчыца ФАПа (памочнік урача па амбулаторна-паліклінічнай службе) вёскі Даколь, яна ж дэпутат Хваставіцкага сельсавета, стараста населенага пункта і яшчэ трох суседніх — Сяльця, Старыні і Ісяснова. Усяго на яе участку жыве 172 чалавекі. Як медык яна ім дапамагае здароўе падтрымліваць, а як стараста і дэпутат — вырашаць жыццёва важныя праблемы.

У вёсцы Даколь, што за 16 кіламетраў ад Глуска, пражывае ўсяго 95 чалавек. Да іх паслуг — ФАП, пошта, дзве крамы, адна з якіх прыватная з функцыямі кавярні. Актыўная частка пражывае працуе ў Веснаўскім доме-інтэрнаце для дзяцей-інвалідаў з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, да якога ад вёскі ўсяго некалькі кіламетраў. Летам на веласіпедзе 10 хвілін язды. Гэта тут асноўны від транспарту, бо грамадскі ходзіць строга па раскладзе і ўсяго чатыры разы на тыдзень. Аўто для вясцоўцаў не раскоша, а сродак перамяшчэння. Вось і Наталлі прыйшлася авалодаць тэхнічай язды на машыне і скутары. Перыядычна трэба выязджаць на вёску для медыцынскага агляду жыхароў і ў дапамогу хворым.

У вёсцы Даколь усяго тры вуліцы. На адной з іх, Маладзёжнай, жыве большасць жыхароў — 46 з 95. Суразмоўніца ўспамінае, што ў 1986 годзе, калі яна прыехала сюды працаваць, на вясковых вуліцах быў

асфальт. З тых часоў ён прайшоў у непрадатнасць.

Працягласць вуліцы Маладзёжнай менш за кіламетр, але яе стараюцца аб'язджаць, бо шкада машыну. Нават малаказборчыкі просіць людзей, каб выносілі свае бітоны з малаком бліжэй да цэнтра. Пляц гадоў таму жыхары сталі звяртацца ў розныя інстанцыі, каб дарогу «падлячылі», а летась пайшлі па дапамогу да дэпутата па іх выбарчай акрузе Святланы Шутавай. На прыём адправілася сама стараста з аднавяскоўцам.

— Расказалі, што і я, фота паказалі, каб пацвердзіць, што праблема не надуманая, — расказвае суразмоўніца. — Дэпутат уважліва выслухала, здымкі паглядзела і паабяцала вывучыць сітуацыю. Хутка мы

атрымалі адказ: нам паабяцалі заняцца праблемай ужо сёлета.

Стараста кажа, што ўсё ў вёсцы з нецярпеннем чакаюць гэтай падзеі. Верць, што іх не падвядуць.

— У нас людзі вельмі добрыя і сардэчныя, — характарызуе землячку Наталля Мікалаеўна. — Яны не патрабуюць чагосьці звышнатуральнага. Так, па дробязях звяртаюцца: зімой лямпачкі ў вулічных ліхтарках памяняць, летам з тэхнічай сельскагаспадарчай для апрацоўкі агародаў дапамагчы. Тэлефаную старшыні сельсавета Галіне Лясун — і пытанні хутка закрываюцца.

Астатнія праблемы вырашаюцца на месцы. Напрыклад, з чыстай дарогу ў зімовы перыяд вырашаюць мясцовыя жыхары, браты Аляксандр і Іван Сокалы, якія займаюцца фермерствам. А калі дома Наталлі Долбік ёсць невялікая дзіцячая пляцоўка, якую зрабілі яе зяць разам з суседзямі. Вясковыя дзеці там з задавальненнем гуляюць.

Што датычыцца медыцынскіх паслуг, то тут, на думку Наталлі, жыхарам вельмі пацешна.

— Можам і кардыяграму зняць, і ўнутры вочны ціск памераць, і пра цукар у крыві даведацца, і вагу-розу ўдакладніць, — пералічвае загадчыца ФАПа. — Раней шматразовы медыцынскі інструмент быў, а цяпер усё аднаразовае. Будынак адрамантавалі, уцяплілі. Адным словам — умовы вельмі добрыя.

ФАП адчынены кожны дзень, акрамя нядзелі. Працоўны дзень з 9.00 да 16.30.

Да абеду абслугоўваюцца ўсе ахвотныя па жывой чарзе, пасля — выезд на дом. Да вёсак загадчыца ФАПа дабіраецца самастойна. Перажывае, што вясковая насельніцтва становіцца менш. У тым жа Ісяснове засталася ўсяго 10 чалавек. Зімой стараста туды на скутары дабіраецца, а летам у задавальненне і на ровары праехацца. На лясных сцяжынках прыходзілася і ласёў назіраць, і казуль. Што казаць, віды тут маляўнічыя. Вёска Сялец наогул сярод лясцоў знаходзіцца.

— У нас па вёсцы і заіцы скачуць, — смяецца суразмоўніца. — Мы жывём у сяброўстве і цесным узаемадзеянні з прыродай. Але, што вельмі важна, амаль з гарадскім камфортам. Вось толькі б яшчэ дарогу адрамантавалі.

Намеснік старшыні Глускага райсавета дэпутатаў Анатоль ЛАСОЦКІ заўважае:

— Ад стараст на вёсцы сёння шмат што залежыць, яны своечасова рэагуюць на патрэбы жыхароў. Гэта датычыцца і работы той жа аўтарамы, і замены лямпачак у вулічных ліхтарках, і іншых, здавалася б, дробных, але важных праблем. Гэтыя людзі жывуць на сваёй тэрыторыі і клапаціцца пра яе. Што датычыцца Наталлі Долбік, то дзякуючы яе актыўнасці і неабякаванасці быў праведзены дасканалы рамонт ФАПа, зроблена цепларэзавацыя будынка, закуплена новае абсталяванне. Якасць жыцця насельніцтва залежыць ад якасці той работы, якую праводзіць вось такія сумленныя людзі.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

Фота з архіва Хваставіцкага сельсавета.

Участкі пад будаўніцтва заўсёды запатрабаваныя

Чым адметны аграгарадок Ракітніца, у якім колькасць насельніцтва не памяншаецца, а расце

Ракітніцкі сельсавет адзіны ў Жабінкаўскім раёне, дзе колькасць насельніцтва паступова расце. Сваю станючую ролю, несумненна, адгрывае блізкасць галоўнай дарогі краіны — трасы М1, якая ўплывае на камунікацыю як з раённым, так і з абласным цэнтрам, дзякуючы чаму ў чарзе на атрыманне участкаў пад будаўніцтва, акрамя вясцоўцаў, стаяць жыхары Жабінкі і нават брастаўчане. Будуць жыллі маладыя сем'і, у іх нараджаюцца дзеці. Не дзіва, што тутэйшы дзіцячы садок перапоўнены, і цяпер вядзецца гаворка аб неабходнасці яго пашырэння.

Добраўпарадкаванне і камунікацыі

Сам аграгарадок Ракітніца хоць і не належыць да ліку прыгарадных пасёлкаў, якія будаваліся пад канкрэтнае прадпрыемства, нахшталь Астрамечава ці Белавежскага, але ўсё неабходнае для жыцця тут ёсць. Праведзены газ, цэнтральнае водазабеспячэнне і водаадвядзенне, маецца станцыя абезжалезвання вады, пракладзеныя інжынерныя камунікацыі. Пералічанае, як вядома, у першую чаргу становіцца перадумовай належнай якасці жыцця. Праўда, далёка не ўсюды ёсць тратуары, але ж над гэтым пастаянна працуюць. І вось, скажам, па вуліцы 24 з'ездз КПСС, даволі ажыўленай, падчас наядунай рэканструкцыі не праклалі тратуар, але дарогу значна пашырылі і зрабілі ўздоўж яе пешаходную зону.

— Работа па добраўпарадкаванні заўсёды стаіць на парадку дня, — гаворыць **выканваючая абавязкі старшыні Ракітніцкага сельскага Савета Святлана Цяльпук**. — Летас з зроблена даволі шмат па шэрагу аб'ектаў сацыяльна-культурнага прызначэння. У планах — яшчэ больш: пэўную надзею ўскладваем на падрыхтоўку да раённых Дажынак, якія сёлета гаворныя прайсці ў Ракітніцы. На мінулым тыдні на пасяджэнні нашага сельвыканкама прысутнічаў старшыня райвыканкама Андрэй Мікалаевіч Кузьміч. Было прынята рашэнне аб пачатку падрыхтоўкі да будучых Дажынак. Цяпер складаюцца і ўдакладняюцца планы. Спадзяемся, што пад мерпрыйемства будучы выдзелены сродкі, за якія зможам правесці пэўную работу па паляпшэнні аграгарадка. Бо восеньскія фестывалі працаўнікоў вёскі любога ўзросту даўно стаў сацыяльным праектам: усё зробленае застаецца жыхарам населенага пункта, у якім праходзіць Дажынка. У гэтым сэнсе спадзяемся на асфальтаванне пэўнага адрэзку вуліцы, уладкаванне цэнтральнай плошчы, іншыя добрыя справы. І тады жыццё стане яшчэ больш камфортна. Хоць і цяпер у нашай вёсцы ёсць усё неабходнае для жыцця.

Ахова здароўя і адукацыя

З кіраўніком мясцовай улады заходзім у амбулаторыю ўрача агульнай практыкі. Медыцынская ўстанова размешчана ў кампактным двухпавярховым будынку, які некалі ўзводзіўся як філіял раённага КБА. Даўно перапрафіляваны, ён многа гадоў служыць справе аховы здароўя. А летас, паводле слоў Святланы Цяльпук, тут правялі належны рамонт. І праўда, у памяшканні чыста ўтульна, кабінеты цалкам прыстасаваны для работы медыцынскага персаналу. Цяпер амбулаторыяй заадавае малады спецыяліст Дзмітрый Пусташыла. Ён працуе ў Ракітніцы першы год, але пасля заслужыў павагу мясцовых жыхароў. Некалі чалавек пенсійнага ўзросту, якіх мы папрасілі выказаць меркаванне, у адзін голас адзначылі, што малады доктар вельмі ўважлівы, чулы. Настаўніца мясцовай школы Алена Шыла, што прыйшла на прыём, падкрэсліла вельмі важны фактар знаходжання амбулаторыі на месцы: «Не трэба ехаць у райцэнтр, калі захварэў, балёнчыны адкрыюць і закрывуць на месцы. Тут жа зробіць асноўныя аналізы, кардыяграму. Па графіку прыязджае і праводзіць прыём стамотала».

Загадчык амбулаторыі сказаў, што работы многа, у прыватнасці, цяпер, калі назіраецца сезонны ўздым вірусных захворванняў. Асабліва часта хварэюць дзеці, штодня на прыёме бывае больш за дзясятка юных пацыентаў. Што і не дзіва — да амбулаторыі прыпісаны каля 500 дзяцей. Доктару

Выканваючая абавязкі старшыні сельскага Савета Святлана ЦЯЛЬПУК і бібліятэкар Надзея ДАВІДЗЮК.

дапамагаюць медсёстры, лаборанты, усяго ў амбулаторыі працуе сем чалавек.

Калі чалавек выбірае для жыцця той ці іншы населены пункт, то найперш яго цікавяць магчымасць медыцынскага абслугоўвання і наяўнасць школы, асабліва калі ў сям'і ёсць дзеці. У Ракітніцкай сярэдняй школе сёння навуцаюцца 230 хлопчыкаў і дзяўчынак. Будынак, узведзены па тыпавым праекце дваццаць гадоў таму, мае ўсё неабходнае для навучання і развіцця дзяцей. Вось толькі да канца мінулага года правялі цэлавувоў разбіліццю будынка. Школа цалкам змяніла знешні выгляд, зроблены рамонт фасада, абноўлены дах, спартыўная зала і фая, а таксама некаторыя кабінеты, напрыклад, кабінет працоўнага навучання, кабінет хіміі.

Дом культуры і бібліятэка

Культурнае жыццё вёскі даволі разнастайнае. Для заняткаў студый, гуртоў па інтарэсах ёсць двухпавярховы будынак СДК. У ім жа размяшчаюцца класы музычнай школы. Тут праходзяць сустрэчы дарослых і школьнікаў у

гуртках па інтарэсах, адбываюцца рэпетыцыі ансамбля палескай народнай песні «Вярбічэнка», якім кіруе вядомы на Брэстчыне работнік культурнай галіны Уладзімір Літвінчук. Ансамбль ведаюць і любяць у Ракітніцы ды навакольных вёсках, самадзейныя артысты не раз выступалі на раённых, абласных мерапрыемствах, ездзілі з канцэртамі ў суседнія раёны.

Папулярнасцю ў маладых жанчын карыстаецца студыя здаровага ладу жыцця «Берагіня», а ў старэйшага пакалення — гурток аматараў скандынаўскай хадзьбы. Тыя ж, хто мае мастацкую жылку, цікавіцца мінулым свайго краю, наведваюць школу ткацтва, дзе маюцца адмысловыя кросны, на якіх могуць навучыць старадаўняму беларускаму рамяству.

Адукацыйным, асветніцкім цэнтрам сельскай установы культуры многія гады з'яўляецца бібліятэка. «Некалі, як зацікавілася сюды ў пачатковых класах, — расказвае Святлана Цяльпук, — так і застаюцца чытачкай да гэтага часу. Брала літаратуру школьніцай, студэнткай, потым падчас настаўніцкай работы прыводзіла сюды вучняў на ўрокі краязнаўства. Наша бібліятэка традыцыйна праводзіла вялікую работу па вывучэнні гісторыі населеных пунктаў і лёсаў людзей свайго краю, мясцовых слаўтасцяў і памятных мясцін. Цяперашні бібліятэкар Надзея Давідзюк работу паспяхова працягвае. У Год гістарычнай памяці школа асабліва плённа працавала разам з бібліятэкай».

Надзея Антонаўна расказвае, што бібліятэку сёння наведвае 520 чытачоў. Выстаўкі, падборкі, альбомы — цэлае багацце па гісторыі малой радзімы — да іх увагі. Паводле слоў бібліятэкара, усё гэта запатрабавана ў рабоце як з вучнямі пачатковых, сярэдніх, так і старэйшых класаў. А бібліятэкар актыўна

працуе на карысць справы прапаганды кнігі. Кніжныя навінкі рэкламуе ў сацыяльных сетках, ходзіць з прэзентацыямі не толькі ў школу, але і ў садок.

— Мне важна, што вакол бібліятэкі віруе жыццё: пастаянна ідзе камунікацыя з людзьмі, старэйшыя тэлефануюць, цікавяцца літаратурай, маладзейшыя задаюць пытанні ў сацсетках, а потым ідуць па кнігі. Настаўнікі прыводзяць выхаванцаў на мерапрыемствы, урокі, — гаворыць сельскі бібліятэкар.

Паслугі і новы квартал забудовы

Для вызначэння якасці жыцця надзвычай важным уяўляецца гандлёвае ды бытавое абслугоўванне насельніцтва. Па ходу нашай экскурсіі Святлана Цяльпук расказвае, што ў самой Ракітніцы тры гандлёвыя аб'екты:

— Дзве вялікія — прадуктова-вая і гаспадарчая — крамы і невялікі прыватны павільён, які таксама карыстаецца папулярнасцю ў пакульнікоў. А ўсяго на тэрыторыі сельсавета пяць стацыянарных магазінаў. У вёсцы Стрыганец вядзецца рамонт крамы, астатнія былі прыведзены ў парадак раней. Невялікія населеныя пункты абслугоўваюць аўтакрамы.

— У Ракітніцы працуе цырульня, — працягвае суразмоўніца. — Пры гэтым на месцы можна зрабіць не толькі стрыжку альбо прычоску, але і манікюр, педыкюр, што вельмі цэняць нашы жанчыны. А мужчыны ахвотна наведваюць лазню.

Мы рады, што ўвосень мінулага года з'явілася вельмі перспектыўнае для работы Ракітніца-Стрыганец. Цяпер ад аграгарадка ў найбліжэйшы населены пункт можна бяспечна дабрацца на веласіпедзе. Развіццё нашых тэрыторый ідзе менавіта ў гэтым кірунку. Напрыклад, цяпер пад забудову вядзецца распрацоўка квартала Стрыганец-Паўднёвы. Там распланаваана 49 участкаў, шэсць з якіх будзе размеркавана сярод тых, хто стаіць у чарзе, астатнія пойдучы з аўкцыёну. Да квартала ўжо падвезены вады і электрычнасць, застаецца толькі падвесці дарогі. Будаўніцтва іх пачнецца, калі будуць раздадзены участкі. Людзі ахвотна будуць у нас, працуюць фактары невялікіх адлегласцяў да Брэста і Жабінкі, развітай інфраструктуры, наяўнасці ўсяго неабходнага для жыцця, — падсумоўвае кіраўнік мясцовай улады.

Святлана ЯСКЕВІЧ,
фота аўтара.

У тэму

Старшыня Жабінкаўскага раённага Савета Анатоля ШАЛТАНЮК:

— Ракітніца, дзе пражывае больш за 870 чалавек, з'яўляецца прыкладам сучаснага сельскага населенага пункта, альбо аграгарадка, дзе ёсць усё патрэбнае для жыцця. Тут пастаянна вядзецца добраўпарадкаванне, нямаюць зроблена летас на аб'ектах сацыяльна-культурнага прызначэння. Варта адзначыць, што мясцовая ўлада мае добрыя стасункі з тутэйшым сельгаспрадпрыемствам ААТ «Ракітніца». Ведаю, што гаспадарка выступае спонсарам добрых спраў і мерапрыемстваў нахшталь свят вёскі, а зімой, калі здараліся снегапады, тэхніка ААТ апэратыўна расчысчала дарогу там, дзе прыпазніліся дарожнікі і службы ЖКФ. Апошняе таксама важна ў кантэксце гаворкі пра якасць жыцця вясцоўца.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15
ад 17 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ
Аляксандр Мікалаевіч.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 38200000007667 ад 03.04.2004. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 10.868. Нумар падпісаны ў 19.30
6 лютага 2024 года.

Бацькаўшчына. У пошуках страчанага

ХРАМЫ І ІХ ВЫЖАВАНЦЫ

Старыя паштоўкі — красамойныя сведкі самых розных падзей. Прамалінейна ўзіраешся ў адзін фатаграфічны фрагмент, а гістарычная памяць прыадкрывае мноства шматэпізодных эпізодаў часін, якія сьцілі. Падарожжа да мінулага, да далёкіх ад нас дзесяцігоддзяў набывае разнапланавы змест, калі ўбачанае і захаванае ўзбагачаецца сведчаннямі сучаснікаў даўняга фатаграфічнага пагляда.

Вось — сабраны калекцыянерам шэраг, які прадстаўляе праваслаўныя храмы... Брэст, Жыровічы, Пінск, Карэлічы, Навагрудак, Віцебск, Палацк, Дзісна, Барысаў, Заслаўе, Бабруйск... Здаўна зямля беларуская была запоўненая абіццелямі веры.

І тое мноства храмаў поруч з сем'ямі вернікаў, якія свята служылі Госпаду, было для маладых і юных людзей месцам пакланення і асэнсавання будучых зямных і духоўных дарог. Тут, у храмах свайго дзяцінства і юнацтва, яны — будучыя архіепіскапы, протаіерэі, мананхі — спасцігалі радасць служэння Богу, вымаўлялі свае першыя малітвы, усведамлялі, што малітва — найвышэйшы дар Бога, бясконца з'ява адкрыцця свету і чалавека ў самым чалавеку.

Будзецца падарожніцаць — віртуальна, з паштоўкамі, ці насамрэч патрапіце ў Слуцк, не абдыцця ўвагай царкву святога Міхаіла Архангела ці, як яе яшчэ называюць, Свята-Міхаілаўскую саборную царкву. Пэўна, свяшчэннамучанік Аляксандр Шылай, які нарадзіўся ў 1879 годзе ў Слуцку, добра ведаў гэты храм, знешне сціплы, драўляны, але такі прыцягальны па сваёй сіле праваслаўны асяродак духоўнасці. Царква здаўна знаходзілася ў слупкім прадмесці Востраў. Разам з горадам прайшла праз многія выпрабаванні, гарэла, набывала новае жыццё. Сучасны будынак узведзены ў XVIII стагоддзі. А што датычыцца Аляксандра Шылая, то галоўным выпрабаваннем для яго сталі паслярэвалюцыйныя гады бязбожніцтва. У 1930-я святар служыў у Свята-Троіцкай царкве ў вёсцы Блонь Пухавіцкага раёна. Калі ў жніўні 1935 года храм зачынілі і здымалі званы, святар звярнуўся да бязбожнікаў: «Навашта вы бярэцеся не за сваю справу? Відаць, вам няма чаго болей рабіць, што вы пусцеце царкоўнае дабро?» Царкву зачынілі, а святар застаўся жыць у Блоні, працягваю сваю службу па хатах вернікаў. У час Усеасяжнага пералісу насельніцтва ў 1937 годзе арганізаваў збор подпісаў

за адкрыццё царквы. 6 жніўня гэтага ж года Шылая арыштавалі і, абвінаваціўшы ў агітацыі супраць калгасаў, расстралялі. Сям'ю выслаі...

...Доўгія гады ў Крыме жыў і працаваў гісторык, археолаг, чые працы былі адзначаны званнем члена-карэспандэнта АН СССР, — Арсеній Маркевіч. Вось што ён пісаў у 1929 годзе ў аўтабіяграфіі пра брэсцкі перыяд свайго жыцця: «Я сын святара, нарадзіўся ў гор. Брэст-Літоўску, старажытным Бярэсці, 30 сакавіка 1855 года. Вельмі сціплы побыт маёй сям'і быў напоўнены розумавымі, інтэлектуальнымі зацікаўленнямі, якія былі ўлас-

даўся з хыхароў — сем'яў даўно праваслаўных, якія не пераходзілі пад унію (хто перайшоў — былі ўжо каталікамі): Пашкевічаў, Хаўрыевічаў, Чаратовічаў, Лапушынскіх, Зубілевічаў, Леюровічаў і інш., сялян некалькіх вёсак, размешчаных паблізу Брэста: Бярозаўкі, Казловічаў, Плоськай, Дуброўкі, Гузней, Рэчыцы, Шпановічаў і Трышына і на працягу многіх гадоў — гарнізона Брэсцкай крэпасці, да збудавання ў ім саборнай царквы на пачатку 70-х гадоў...» І далей: «Са старога Брэста захаваліся ў крэпасці толькі былыя, нават велічныя будынкі каталіцкіх манастыроў: аўгусцінаў, бернардынаў, транітароў, брыгітак і іезуітаў і ўніяцкага базіліянскага, прыстасаваных пад ваенныя патрбы, а ўсе прыватныя будынкі, драўляныя і каменныя, былі знішчаны. Перасяленне хыхароў у новы горад было завершана ў 1845 г. Велічны праваслаўны сабор св. Мікалая згарэў прыкладна тады ж».

Брэст-Літоўск, Брэст, у якім сёння ўзвышаюцца нямаля царкваў (а ў блізкіх ваколіцах — дык і яшчэ болей) — радзіма многіх святароў.

Брэст. Брацкая царква, пачатак XX ст.

цівы нашым родзічам і па бацьку, і па маці, народжанай Серна-Салаўевіч, дачцы протаіерэя, святара сабора ў Брэсце. Мой дзед па бацьку быў магістрам багаслоўя Віленскага ўніверсітэта, аднакурснікам мітрапаліта Іосіфа Сямашкі, адзін з родзічаў па маці быў прафесарам універсітэта, другі — відным дзяячам народнай адукацыі ў Таўрычаскай губерні. Прыход бацькі скла-

сярод найбольш вядомых — мітрафорны протаіерэі Польскай аўтакефальнай праваслаўнай царквы Аляксей Канстанцінавіч Зноска (1912—1994). З сям'і святара — протаіерэя і царкоўнага пісьменніка Канстанціна Зноскі, які служыў у Свята-Мікалаеўскай царкве ў Брэсце. Унёсак гэтай сям'і ў асветніцкую работу ў Брэсце немалы: Зноска-старэйшы — сярод заснавальнікаў

Дзісна. Праваслаўная царква, пачатак XX ст.

берасцейскага «Рускага Дома», рускай школы і гімназіі ў Брэсце ў 1920—1930-я гады. У Варшаве выдадзены цэлы шэраг работ, напісаных святаром у Брэсце: «Жыццё і пакуты святога мучаніка Афанасія, ігумена Брэсцкага», «Віленская Вострабрамская цудадзейная ікона Божай Маці», «Ляцінізацыя праваслаўнага богаслужэння ва ўніяцкай царкве», «Князь Канстанцін Канстанцінавіч Астрожскі і яго дзейнасць на карысць праваслаўнай царквы» і іншых. Усяго ў сям'і Канстанціна Зноскі было 16 дзяцей. Многія памерлі ў маленстве. Святаром быў яшчэ і Арсеній. А Мітрафан (нарадзіўся ў 1909 годзе) — вікарны епіскап Рускай праваслаўнай царквы ў замежжы. Служыў у Бостане. Закончыў у свой час Брэсцкую гімназію. Вучыўся на багаслоўскім факультэце Варшаўскага ўніверсітэта. У час Вялікай Айчыннай вайны — святар Свята-Мікалаеўскага храма ў Брэсце, дзе служыў і бацька. У ліхія ваенныя гады шмат дапамагаў людзям, якія цяргелі ад захопнікаў, па меры сваіх сіл і магчымасцяў выратаваў яўрэяў Брэста і ваколіц ад расстраляў.

...Берасцейшчына, Пінскі край, іншыя куточки беларускага Палесся — радзіма многіх праваслаўных святароў. Лемяшэвічы, што на Піншчыне, — радзіма святога пакутніка протаіерэя Парфірыя Заслаўскага (Парфірыя Адамавіча Рубіновіча). Прыняўшы сан свяшчэнніка, ён служыў у Свята-Троіцкай царкве ў вёсцы Дабраслаўка Пінскага павета. Затым была служба ў Заслаўі, іншыя няпростыя выпрабаванні. У 1937 годзе айца Парфірыя арыштавалі... У вёсцы Лядавічы Іванаўскага раёна ў 1921 годзе нарадзіўся Яўген Сцяпанавіч Парфянюк. У сан свяшчэнніка рукапакладзены ў 1947 годзе. У 2000 годзе свяшчэнніка Указаам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь адзначылі прэміяй «За духоўнае адраджэнне».

А зазірнуўшы на Віцебшчыну, у Дзісну, мы адкроем для сябе лёс Пятра Аляксандравіча Шымана-Паладзія. Нарадзіўся ён 15 лістапада

1939 года ў сям'і праваслаўнага святара, які ўжо не адзін год служыў у Дзісне. Закончыў сярэдняю школу (1957). Вучыўся ў Гродзенскім медыцынскім тэхнікуме. Часта наведваўся да старажытнай Каложы, углядаўся ў аблічча іншых гродзенскіх храмаў. І выбраў свой шлях... Закончыў Мінскую духоўную семінарыю, затым — Маскоўскую духоўную акадэмію. Атрымаў ступень кандыдата багаслоўя па кафедры патралогіі за работу «Вучэнне пра Царкву хрысціянскіх пісьменнікаў данікейскага перыяду». Быў прыняты ў аспірантур пры Маскоўскай духоўнай акадэміі. 13 мая 1966 года паstryжаны ў манастава з імем Паладзія. А 22 мая 1966 года ў Мікала-Богаяўленскім саборы (г. Ленінград) рукапакладзены ў іерадыякана, у 1967 годзе ў Троіца-Сергіевай лаўры — у іераманаха. Пасля заканчэння аспірантуры ў 1969 годзе Вучэбным камітэтам пры Свяшчэнным сінодзе прызначаны на выкладчыцкую работу ў Адэскую духоўную семінарыю і рашэннем архіепіскапа Адэскага і Херсонскага Сергія (Пятрова) прызначаны сакратаром праўлення семінарыі. У 1971 годзе ўзведзены ў сан ігумена... Свяцейшым патрыярхам Піменам наш зямляк узнагароджаны ордэнамі роўнаапостальнага князя Уладзіміра II і III ступені Александрыйскай праваслаўнай царквы, узнагародамі Антыяхійскай і Балгарскай праваслаўных цэркваў. Пастановай Свяцейшага Патрыярха Пімена і Свяшчэннага сінода архімандрыту Паладзію была вызначана пасада епіскапа Пераяслаў-Хмяльніцкага, вікарія Кіеўскай епархіі. У 1988 годзе прызначаны епіскапам Іжэўскім і Удмурцкім. На вечны спачын Паладзію пайшоў у 2000 годзе. Калі я гавару пра гэтую яркую асобу ў размовах са сваім іжэўскім сябрам — народным пісьменнікам Удмурці Вячаславам Ар-Сяргі, то чую пра нашага земляка толькі светлыя згадкі...

Кастусь ЛЕШНИЦА.

Старыя паштоўкі з калекцыі лаўрэата Прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне» Уладзіміра ЛІХАДЗЕДАВА.

Пінск. Праваслаўны сабор, 1916 г.

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Лот: капитальное строение с инвентарным номером 125/С-12711 (наименование: жилой дом; назначение: здание одноквартирного жилого дома), площадью 34,3 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Каменецкий р-н, Ратайкицкий с/с, д. Борщіво, ул. Веры Хоружей, 5, на земельном участке с кадастровым номером 12408550061000065, площадью 0,2500 га, составные части и принадлежности: две холодные пристройки, три сарая, колодец

Начальная цена, руб.	14 274,80	Размер задатка, руб.	1 427,48
----------------------	-----------	----------------------	----------

Продавец: ОАО «Беловежский», Брестская обл., Каменецкий р-н, аг. Беловежский, ул. Ленина, 2, тел. 80163172881. **Организатор торгов:** Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Брест, ул. Наганова, 10-329, тел./факс 80162408701. **Задаток** вносится на расчетный счет Организатора аукциона до подачи заявления. **Р/с для перечисления задатка:** р/с BY32BARB3012786660010000000, в ОАО «Белгоспромбанк» ЦБУ № 116 в г. Брест, РД по Брестской области, код банка BARB301, УНП 201028245, код платежа 40901. **Условия продажи:** без условий. **Срок заключения договора купли-продажи:** в течение 20 рабочих дней со дня проведения аукциона. **Условия оплаты:** согласно заключенному договору купли-продажи. **Информация о возмещении затрат:** участник аукциона, выигравший торгов, в течение 3 рабочих дней со дня аукциона возмещает фактические затраты на организацию и проведение аукциона, включающие вознаграждение Организатора аукциона. **Срок возможного отказа от проведения аукциона:** не позднее чем за 3 календарных дня до наступления даты проведения аукциона. **Шаг аукциона:** 5 % от предыдущей названной цены

Аукцион состоится 22 февраля 2024 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционе, порядок, в соответствии с которым проводится аукцион, а также иная информация содержится на сайте Организатора аукциона www.ocenkabrest.by, на сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь (<https://au.nca.by/auction/21775>), а также можно узнать по телефону: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00

Последний день приема заявлений – 21 февраля 2024 г. до 17.00

ИЗВЕЩЕНИЕ О НАЛИЧИИ ОСНОВАНИЙ ДЛЯ ПРИЗНАНИЯ ЖИЛОГО ДОМА ПУСТУЮЩИМ

ШВАБСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ извещает, что постоянно действующей комиссией по обследованию жилых домов, расположенных на территории Логойского района, в ходе обследования выявлен жилой дом, расположенный по адресу: Минская область, Логойский район, д. Заполье, д. 2, имеющий основания для признания его пустующим.

Сведения о жилом доме (из акта):
Наружные размеры одноквартирного, блокированного жилого дома (квартиры в блокированном жилом доме): **4х10 м.**
Площадь: **39,5 м².**
Дата ввода в эксплуатацию одноквартирного, блокированного жилого дома (квартиры в блокированном жилом доме): **1955 г.**
Материал стен: **дерево.**
Этажность: **одноэтажный.**
Подземная этажность: **нет.**
Принадлежности одноквартирного, блокированного жилого дома (квартиры в блокированном жилом доме) (хозяйственные и иные постройки) **нет.**

Сведения о лицах, включая наследников, которым предположительно одноквартирный, блокированный жилой дом принадлежит на праве собственности, хозяйственного ведения или оперативного управления, иных лицах, имеющих право владения и пользования им: **Савастей Александр Евгеньевич.**

Предположительный срок непроживания в одноквартирном, блокированном жилом доме (квартире в блокированном жилом доме) собственника, иных лиц, имеющих право владения и пользования этим домом (квартирой): **15 лет.**

От лиц, имеющих право пользования жилым домом, в Швабский сельский исполнительный комитет не поступало уведомлений о намерении использовать такой дом для проживания.

Швабский сельский исполнительный комитет просит всех заинтересованных лиц в течение двух месяцев со дня опубликования извещения уведомить Швабский сельский исполнительный комитет о намерении использовать пустующий дом для проживания.

Наш адрес: 223118, д. Швабы, ул. Парковая, 26, Логойский район, Минская область. **Электронный адрес:** shvaby@logoyisk.gov.by. **Телефоны для справок:** 80177459-135, 59-2-35.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ по продаже незавершенного строительством жилого дома и земельного участка в частную собственность в г. Гродно 12 марта 2024 года

№ лота	Местонахождение земельного участка, его кадастровый номер	Площадь земельного участка (га)	Характеристика (описание) незавершенного строительства капитального строения	Ориентировочные расходы по подготовке документации для проведения аукциона, руб.	Начальная цена предмета аукциона (в том числе, начальная цена незавершенного строительства капитального строения; земельного участка), руб.	Сумма задатка, руб.
1	Гродненская область, г. Гродно, ул. Ивана Осинного, 32 У-705, микрорайон «Заболотье» 440100000002007120	0,1142	Незавершенное незаконсервированное капитальное строение, надземных этажей: 1; площадь застройки 168 кв. м, готовность 34 %. Фундамент железобетонный, наружные, внутренние стены: блоки газосиликатные; перегородки: блоки газосиликатные, кирпичи; строповая яма, крыльцо. Погрб 3,48х1,05, площадь 4 кв. м; стены, перекрытие: бетон	382,44	61 135,49 (29 045,29; 32 090,20)	12 000

Целевое назначение: земельный участок для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома. Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Возможность подключения к инженерно-техническим сетям водоснабжения, газоснабжения, электроснабжения и пр., и точки подключения определяются проектом. Земельный участок может иметь ограничения и обременения. Назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов судостроительной (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме). Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона: внесение платы за предмет аукциона, возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и представлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; продолжить строительство жилого дома в установленный срок.

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости»; телефоны: +375 (152) 626055, 626056.

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток в указанном размере, перечисляемый на расчетный счет BY24 АКВБ 3012 0000 4181 0400 0000 ГОУ № 400 ОАО АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКВБВY2X, код назначения платежа 40901, УНП 590727594, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости»; представить в ГП «Гродненский центр недвижимости» следующие документы; заявление на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования, дополнительно представляются: единый жилищный документ, содержащий его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом негосударственного юридического лица РБ – доверенность, выданная юристом; документ, подтверждающий полномочия должностного лица; копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, без нотариального засвидетельствования; документ с указанием банковских реквизитов юридического лица. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Аукцион состоится 12 марта 2024 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 (актовый зал). Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 117 с 12 февраля по 5 марта 2024 года включительно в рабочие дни с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Аукцион проводится в соответствии с Положением «О порядке продажи, не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, дан с публичных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23.03.2018 г. № 220. Аукцион проводится аукционным при наличии двух или более участников аукциона. Аукцион продолжается до тех пор, пока по воле объявленной аукционистом цене аукционный номер не поднимет только один участник аукциона. Аукционист называет аукционный номер этого участника, трижды последнюю цену и объявляет о продаже предмета аукциона, а участник аукциона – победителем аукциона в отношении соответствующего предмета аукциона. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником либо для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов. Победитель торгов либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся обязан: внести плату за земельный участок; возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и представлением участникам документации, необходимой для его проведения; выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона. После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Гродненский горисполком выдает победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона выписку из решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома, один экземпляр протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся. Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ по продаже имущества Витебского областного потребительского общества

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении повторных электронных торгов № 2024.4.002.00020 по продаже имущества на электронной торговой площадке [ETP.VT.BY](https://etpvt.by/) по адресу: <https://etpvt.by/>.

Продавец: Витебское областное потребительское общество, юр. адрес: Витебская обл., г. Витебск, ул. Белорусская, 3-45, тел.: 8 (02155) 4-24-81, 8 (02155) 4-17-47, +375 (212) 60-23-53. **Организатор, Оператор электронной торговой площадки ETP.VT.BY:** коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: +375 (212) 24-63-12, +375 (29) 510-07-63, e-mail: vcmt74@mail.ru, <https://etpvt.by/>.

Дата и время проведения повторных электронных торгов 26 февраля 2024 г. в 09.00 (по времени на сервере ETP.VT.BY).

Лот № 1. Кап. строение с инв. № 222/С-56966 площадью 143,2 кв. м по адресу: Витебская обл., Поставский р-н, Камайский с/с, аг. Камаи, ул. Нарочская, 2 наименование – магазин «Промтовары», назначение – здание специализированное розничной торговли, составные части и принадлежности: пристройка, находящаяся на зем. участке с кадастровым № 224081816602000037 площадью 0,0246 га по адресу: Витебская обл., Поставский р-н, Камайский с/с, аг. Камаи, ул. Нарочская, 2, целевое назначение – зем. участок для обслуживания магазина «Промтовары» (право аренды, доля 1/1).

Нач. цена: 44 788,48 бел. руб. с учетом НДС 20 %. Задаток: 4478,84 бел. руб.

Электронные торги проводятся в порядке, установленном Регламентом организации и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной торговой площадке коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» – etpvt.by.

Для участия в электронных торгах необходимо ознакомиться с Регламентом, зарегистрированным на ЭТП по электронному адресу: <https://etpvt.by/>.

внести задаток и подать документы на участие в торгах согласно информации об электронных торгах, размещенной на сайте ЭТП.

Срок внесения задатка и время окончания приема заявлений с прилагаемыми документами по электронным торгам: **до 16.00 23.02.2024.**

Задаток по электронным торгам перечисляется оператору электронных торгов на р/с: № BY93MTBK301200010933000068782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК МТБВY22, УНП 390477566, код операции 40901. Получатель – ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Ранее опубликованное извещение: газета «Звязда» 06.12.2023, газета «Поставский край» 11.12.2023.

Условия повторных электронных торгов: Победитель э. торгов (претендент на покупку) обязан: в течение 4 рабочих дней со дня утверждения протокола электронных торгов возместить затраты на организацию и проведение электронных торгов, оплатить услуги Оператора ЭТП согласно преискрытуну, размещенному на сайте ЭТП, возместить расходы Продавца на проведение независимой оценки имущества, на р/счет, указанный в протоколе электронных торгов; в течение 6 календарных дней с даты утверждения протокола э. торгов подписать договор купли-продажи предмета э. торгов; оплатить предмет э. торгов в течение 10 календарных дней с даты подписания договора купли-продажи. Расходы продавца на проведение независимой оценки составляют 300,00 бел. руб. с учетом НДС. Победитель э. торгов (претендент на покупку) приобретает объект по фактической стоимости, состоящей с учетом возможности наличия скрытых дефектов. С подробной информацией о предмете торгов, порядке участия и оформления документов для участия в электронных торгах можно ознакомиться на сайте ЭТП ETP.VT.BY, по электронному адресу: <https://etpvt.by/> – в разделе «Недвижимое имущество» – «Торговые здания и помещения». Имущество, бывшее в употреблении. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты проведения торгов, отказаться от проведения торгов.

Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочие дни с 09.00 до 16.00 по месту нахождения имущества по предварительному согласованию с Продавцом: Мелеховец Олег Александрович, +375 33 613 60 31.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор электронных торгов: РУДЕНСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ, 222850, Минская область, Пуховичский район, Руденский сельсовет, г. п. Руденск, ул. Ленинская, 17, тел.: +375295060239, +375171390275

Оператор электронной торговой площадки: ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа». Торги проводятся 07.03.2024 г. на электронной торговой площадке «БУТБ-Имущество», www.etp.btb.by. Время торгов устанавливается инструментарием площадки в автоматическом режиме

№ лота	Местонахождение земельного участка; кадастровый номер	Площадь земельного участка, га	Инженерная инфраструктура	Начальная цена лота, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Сумма затрат на организацию и проведение торгов, бел. руб.
1	д. Анетово, ул. Василькова, 14; 62448570010100044	0,1086	Участок свободен от застройки. Имеются подземные пути местного значения (грунтовое покрытие). Имеется техническая возможность подключения к сетям электроснабжения (разрешенная к использованию мощность 5 кВт), газоснабжения	7 050,00	1 410,00	2 120,33 + стоимость размещения извещения в СМИ + стоимость затрат БУТБ

Продавец: Руденский сельский исполнительный комитет, 222850, Минская область, Пуховичский район, г. п. Руденск, ул. Ленинская, 17; Председатель Кривокува Наталья Антоновна, тел.: +375295060239, +375171390275.

Окончание приема заявлений на участие в торгах с прилагаемыми к ним документами – 04.03.2024 до 15.00.

Задаток для участия в торгах перечисляется на текущий (расчетный) банковский счет № BY60AKVB 301200006890000 в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минске, код АКВБVY2X, УНП 190542036, получатель платежа – ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа». **Срок внесения задатка** – не позднее даты

и времени окончания приема заявлений на участие в торгах. **Назначение платежа:** внесение суммы задатка для участия в электронных торгах рег. № ___ по заявлению № ___.

Электронные торги проводятся в порядке, установленном Положением «О порядке проведения электронных торгов», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 608 и Регламентом организации и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной торговой площадке ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа».

Сроки возмещения затрат на организацию и проведение торгов

Победитель электронных торгов (претендент на покупку) в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола о результатах торгов обязан возместить затраты на организацию и проведение торгов, иные платежи, указанные в протоколе.

Сроки и условия заключения договора
Не позднее 2 рабочих дней после представления копий платежных документов о возмещении вышеуказанных затрат, иных платежей, указанных в протоколе о результатах торгов, а также внесения платы за земельный участок, продаваемый в частную собственность, или за право заключения договора аренды земельного участка, победитель электронных торгов (претендент на покупку) получает выписку из решения об изъятии земельного участка или заключает договор аренды земельного участка.

Затраты на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельным участкам для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов подлежат возмещению в порядке, предусмотренном в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 7 февраля 2006 г. № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры».

Скажыце, доктар...

ІНТЫМНАЯ ГІГІЕНА: ЯК РАБІЦЬ ГЭТА ПРАВІЛЬНА?

Як ні дзіўна, многія жанчыны для інтымнага абмывання выкарыстоўваюць звычайнае мыла, у той час як яно парушае натуральны кіслотна-шчолачны баланс слізвістаў. А гэта небяспечна не толькі непрымнымі адчуваннямі, але і захворваннямі палавых органаў. Давайце разбяромся, як трэба даглядаць самыя далікатныя часткі цела і якія сродкі выкарыстоўваць. Пра асноўныя правілы інтымнай гігіены расказала ўрач-акушэр-гінеколаг 11-й гарадской паліклінікі Мінска Ірына БАРЫСЕВІЧ.

ачысціць вонкавыя палавыя органы. Аднак калі вам зручней і камфортней карыстацца дадатковымі сродкамі, выбірайце менавіта тыя, якія прызначаны для інтымных месцаў. Ні ў якім разе не падмывайцеся гелямі для душа, мылам ці шампунем — гэтыя сродкі маюць шчолачны pH могуць выклікаць сверб і запаленне. Выбіраючы сродкі для інтымнай гігіены, звярніце ўвагу на інструкцыю: яны могуць быць прызначаны для розных узроставых груп — асобна для дзяўчынак да 12 гадоў, для дзяўчат і жанчын, і для жанчын, старэйшых за 45 гадоў.

Сваім пацыентам я рэкамендую вадака мыла для інтымнай гігіены купляць у аптэках у залежнасці ад узросту, бо pH похвы залежыць ад гарманальнага статусу, у кожным узросце ён розны. Ёсць для дзяўчынак, пры інфекцыях, у менапаўзе — на прыёме сродкаў падбіраецца індывідуальна.

На падмыванне звычайна патрэбна адна хвіліна — няма неабходнасці ў больш доўгім мыцці, бо чым даўжэй вы падмываецеся, тым вышэй рызыка парушыць мікрафлору і справакаваць запаленне.

— **Якой павінна быць бялізна?**

— Найперш для інтымнай зоны павінны быць асобныя ручнікі. Пасля падмывання прамакніце ім скуру. Гэта павінны быць толькі ваш ручнікі (больш ніхто з членаў сям'і яго не выкарыстоўвае), і ім вы не выціраеце рукі, твар і іншае.

Адаваць перавагу лепш якаснай ніжняй бялізне, пажадана з бавоўны. Трусцікі, пашытыя з сінтэтычных матэрыялаў, з'яўляюцца вельмі частай прычынай запалення.

Падбірайце ніжнюю бялізну свайго памеру: трусікі не павінны ўпівацца ў скуру ці націраць. Лепш адмовіцца ад стрынгаў: яны не даюць скуры нармальна «дыхаць», што можа выклікаць запаленне і сверб. Па апошніх навуковых даных, жанчынам у менапаўзе, якія пакутуюць на сухасць слізвістаў вонкавых палавых органаў з-за недахопу эстрагенаў, рэкамендуецца насіць бялізну з шоўку.

— **Ці варта адрзаць пасля сексу і ці вані пакоў?**

— Калі вы жывяце палавым жыццём, трэба падмывацца кожны раз перад сексам і пасля.

— **Ці можна падчас крытычных дзён пастаянна карыстацца тампонамі?**

— Падчас месячных аддаваць перавагу пракладкам, а не тампонам. Апошнія можна выкарыстоўваць, калі гэта сапраўды неабходна, напрыклад, вы сабраліся ў басейн, але не больш чым на шэсць гадзін запар. Ніколі не кладзіце спяць з тампонам. Кроў — спрыяльнае асяроддзе для мікраарганізмаў, таму тампон не лепшы варыянт, выкарыстоўвайце яго толькі ў крайнім выпадку.

— **Чаму не пажадана выкарыстоўваць штодзённыя пракладкі?**

— Гінеколагі не рэкамендуюць іх выкарыстоўваць, бо яны ствараюць ідэальнае асяроддзе для размнажэння бактэрый (у пракладцы звычайна цэпла і вільготна). Але калі вам камфортней са штодзёнкамі, то мяняйце іх кожныя 3-4 гадзіны.

— **Сурвэткі для інтымнай гігіены таксама непажаданыя частага выкарыстання?**

— Калі ў вас наперадзе доўгая паездка і не будзе магчымасці падмыцца, можна карыстацца спецыяльнымі сурвэткамі для інтымнай гігіены, але не звычайнымі: яны маюць непадходзячы pH і могуць утрымліваць спірт.

Калі ў вас з'явіліся сверб, выдзяленні з непрыемным пахам ці незвычайным колерам (жоўтыя, зялёныя), сухасць, дыскамфорт, не чакайце, што гэта пройдзе сама. Звяртайцеся да гінеколага.

— **Калі з'яўляецца сухасць слізвістаў, з чым гэта можа быць звязана?**

— Сухасць у похве найчасцей назіраецца пры клімаксе і абумоўлена зніжэннем выпрацоўкі яечнікамі эстрагенаў, якія ў норме дабравторна ўплываюць на функцыі похвавага эпителию. Дэфіцыт гармонаў прыводзіць да зніжэння з эпителиальных клетак глікагену і кератыну, з-за гэтага памяншаецца колькасць лактабактэрый, якія складаюць аснову мікрафлоры похвы і неабходныя, каб падтрымліваць у ёй аптымальнае кіслае асяроддзе. pH слізвістаў похвы павышаецца, яна патанчаецца і становіцца значна больш уразлівай да ўздзеяння негатыўных фактараў і траўматызацыі.

Зніжаны ўзровень эстрагенаў таксама прыводзіць да парушэння структуры эластыну і калагену, з-за чаго вагіна губляе складчасць, становіцца менш эластычнай, апускаюцца яе сценкі. З-за дэфіцыту кровазабеспячэння змяняецца ў меншы бок колькасць змазкі, што цягне за сабой сухасць слізвістаў і звязаныя з гэтым непрыемныя адчуванні жанчын.

Праз пяць гадоў з пачатку менапаўзы ў похве турбуе практычна кожную другую жанчыну, а праз 15 гадоў клімаксу на яе пакутуюць чатыры пацыенткі з пяці. Сухасць вонкавых палавых органаў і похвы можа развівацца і ў дастаткова маладых пацыентак у выніку фізіялагічнай або паталагічнай гіпаэстрагеніі.

Прывесці да лакальнага зніжэння ўзроўню эстрагенаў могуць атрафічныя кальпіт, які развіваецца як асноўная праява менапаўзальнага сіндрому; нядаўняя роды і перыяд лактацыі; гіперпраляцінемія, якая ўзнікае без сувязі з грудным кармленнем (на фоне прыёму пэўных груп медыкаментаў (напрыклад, нейралептыкаў) або як вынік хвароб органаў эндакрыннай сістэмы); пабочны эффект ад прыёму камбінаваных аральных кантрацэптываў (супрацьзачаткавых прэпаратаў); заўчасная недастатковасць функцыі яечнікаў, звязаная з іх выдаленнем, аперацыямі, якія парушаюць кровазабеспячэнне, прамянявая

або хіміятрапія ў вобласці малага таза, некаторымі хваробамі аўтаімуннай прыроды, а таксама генетычнымі анамаліямі.

Пастаянны або часовы атрафічны кальпіт можа ўзнікнуць і без сувязі з гарманальнымі расстройствамі, а з прычыны ўжывання сродкаў для інтымнай гігіены, нерацыянальнага спрынцавання, выкарыстання прэзерватываў, прымянення лекаў у форме вагінальных таблетаў або супозиторыяў, бактэрыяльнай, грыбковай мікрафлоры.

Гэтыя фактары, кантактуючы з далікатнай слізвістаў похвы, парушаюць структуру яе эпителию, прыводзяць да раздражнення, алергічнага або інфекцыйнага запалення, якія таксама могуць праявіцца адчуваннем сухасці.

Спрыяюць патанчэнню слізвістай гіпадынамія, якая прыводзіць да застою крыві, запаволення працаў абмену рэчываў у вобласці органаў малага таза; лішняя маса цела; зніжэнне функцыі мясцовага і агульнага імунітэту; няякаясная сподняя бялізна (з сінтэтычных матэрыялаў); курэнне; бяспладныя паловыя сувязі; некаторыя самацельныя хваробы (цукровы дыябет, гіпартырыз, ВІЧ і іншыя).

Сухасць, як правіла, з'яўляецца не адзінай прыкметай атрафіі слізвістаў похвы ці іншых паталагічных станаў. Яе суправаджаюць і іншыя праявы, сярод якіх пачуццё свербу ці пякоты ў вагіне, вобласці геніталій, адчуванне дыскамфарту, боль пры вагінальным сексе, крывяністыя выдзяленні з палавых шляхоў пасля палавога акта (вынік мікраатраўматызацыі сасудаў атрафіраванай слізвістаў), зніжэнне палавой цягі, складанасці з дасягненнем арганізму.

Аднакова з сімптомамі з боку палавых органаў нярэдка ўзнікаюць і ўралагічныя праявы, у прыватнасці дыскамфорт, боль пры мочаспусканні, частыя пазывы памачыцца, нетрыманне невялікіх порцыяў мачы.

Пры ўзнікненні такіх сімптомаў вельмі важна сучаснае звярнуцца да свайго гінеколага для высветлення прычыны і неабходнасці лячэння.

УЗНІКНЕННЕ АМАЛЬ ПАЛОВЫХ АНКАЛАГІЧНЫХ ХВАРОБ МОЖНА ПАПЯРЭДЗІЦЬ

Вось якіх парад трэба прытрымлівацца

4 лютага адзначаўся Сусветны дзень барацьбы супраць раку. Гэтая дата абвешчана «Міжнародным саюзам па барацьбе з анкалагічнымі захворваннямі». Медыкі называюць гэтыя галоўныя парад, каб пазбегнуць гэтага небяспечнага захворвання.

Рак — гэта агульнае абазначэнне больш чым 100 хвароб, якія могуць паражаць любую частку арганізма. Адною з характэрных прыкмет раку з'яўляецца хуткае ўтварэнне анамальных клетак, якія прарастаюць за межы свайго звычайнага размяшчэння. Але спецыялісты заяўляюць аб тым, што ў наш час добра вядомыя прычыны ўзнікнення ракавых захворванняў, і гэта дае магчымасць прадухіліць прыкладна адну трэць новых выпадкаў. Пры выяўленні ракавай пухліны на ранніх стадыях магчыма паспяховае лячэнне.

Для павышэння дасведчанасці аб раку, прыцягненню ўвагі да прадукцыі, выяўлення і лячэння гэтага захворвання ў нашы дні анкалагічная служба Беларусі традыцыйна праводзіць шэраг мерапрыем-

стваў, паведамляе прэс-служба Міністэрства аховы здароўя.

Узнікненне 43% ракавых захворванняў можна было б прадухіліць з дапамогай нормаў здаровых паводзін. Важна памятаць, што надзейны спосаб іх папярэджання менавіта прафілактыка.

Вось мінімальны пералік мер, закліканых дапамагчы людзям весці здаровы лад жыцця і актыўна садзейнічаць прафілактыцы раку:

- Не курце. Не ўжывайце ніякіх відаў тытунёвай прадукцыі.
- Прыміце меры для падтрымання здаровай масы цела.
- Будзьце фізічна актыўнымі ў паўсядзённым жыцці.
- Прытрымлівайцеся здаровага рацыёну харчавання (ужывайце ў ежу вялікую колькасць суцэльных злакаў, зернебабовых, гародніны і садавіны).
- Абмяжуйце ўжыванне ў ежу высокакаларыйных прадуктаў

(з высокай колькасцю цукру ці тлушчу).

- Пазбягайце злоўжывання смажанай і вэнджанай мясной прадукцыяй, а таксама іншымі прадуктамі з высокай колькасцю солі.
 - Абмяжуйце ўжыванне алкагольных напояў.
 - Пазбягайце празмернага ўздзеяння сонечных прамянёў, асабліва на дзясцей.
 - Для жанчын: калі ў вас ёсць такая магчымасць, карміце сваё дзіця грудзямі.
 - Скарыстаўцеся паслугамі арганізаваных праграм скрынінгу і дыспансерызацыі на рак.
- Папярэдзіць хваробу заўсёды лягчэй, чым лячыць.**

БЕЛАРУСБАНК ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ

Наименование объекта	Лот № 1. Изолированное помещение № 5 с инв. № 100/Д-145891. Лот № 2. Изолированное помещение № 6 с инв. № 100/Д-145892
Месторасположение объекта	г. Брест, ул. Пионерская, 50Д
Продавец объекта	ОАО «АСБ Беларусбанк»
Организатор торгов	Брестское областное управление № 100 ОАО «АСБ Беларусбанк»
Площадь	Лот № 1 – 74,2 кв. м; Лот № 2 – 180,7 кв. м
Начальная цена продажи с учетом НДС	Лот № 1 – 36 600,00 руб.; Лот № 2 – 88 675,67 руб.
Сумма задатка	Лот № 1 – 3 660,00 руб.; Лот № 2 – 8 860,00 руб.
Информация о земельном участке	Земельный участок с кадастровым № 14010000001005811, с площадью 0,2205 га
Характеристика объекта	Стены – кирпичные, перекрытие – железобетонные плиты; кровля – рулонные кровельные материалы; полы – бетон; окна – нет; двери, ворота – металл; внутренняя отделка – оштукатурено, окрашено; вентиляция – естественная
Условия оплаты	По договоренности победителя торгов с собственником имущества

Торги состоятся 18 марта 2024 года в 10.00 по адресу: г. Брест, ул. Московская, 202, актовый зал на 9-м этаже. Документы для участия принимаются по адресу: г. Брест, ул. Московская, 202, каб. 409 до 13.00 15 марта 2024 года.

Для участия в торгах к моменту подачи документов необходимо внести задаток на р/с ВУ69АКВВ66708597000020000000, ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКВВВУ2Х, УНП 100325912.

Если на участие в торгах подана только одна заявка, то объект продается этому участнику (с его согласия) по начальной цене, увеличенной на 5%. Договор купли-продажи заключается в течение 40 рабочих дней с даты проведения торгов.

Тел. (80162) 277518.

К заявлению также прилагаются: юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государ-

ственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранного юридического лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенную выписку из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).

При подаче заявления организатором торгов с участниками заключается соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения торгов.

Торги проводятся путем пошагового увеличения цены. Шаг торгов – 5% от предыдущей названной цены. Победителем торгов признается участник, предложивший наибольшую цену. Победителем торгов возмещаются затраты на организацию и проведение торгов в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Затраты по оформлению правоустанавливающих документов несет покупатель. Регистрируется недвижимость в органе по государственной регистрации по месту нахождения объекта.

Договор купли-продажи по результатам проведения торгов должен быть подписан в течение 40 рабочих дней со дня проведения торгов.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению Гомельского филиала РУП почтовой связи «Белпочта» (продавец) извещает о проведении 12 марта 2024 года открытого аукциона по продаже права заключения договоров аренды недвижимого имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, каб. 2.9

№ лота	Наименование лотов	Начальная цена продажи, бел. руб., с учетом НДС (20%)	Сумма задатка, бел. руб., с учетом НДС (20%)
1	Помещение площадью 18,2 кв. м в капитальном строении с инв. № 320/С-19733 – здание районного узла связи. Помещение на 2-м этаже. Адрес: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Первомайская, 76. Коэффициент спроса – 3,0. Базовая ставка – 0,25. Коэффициент месторасположения – 1,0	76,90	76,90
2	Помещение площадью 20,1 (14,5; 5,6) кв. м в капитальном строении с инвентарным номером № 340/С-28644. Здание специализированное связи. Помещение на 3-м этаже. Адрес: Гомельская обл., Речицкий р-н, г. Речица, ул. Советская, 66. Коэффициент спроса – 3,0. Базовая ставка – 0,2. Коэффициент месторасположения – 1,0	84,92	84,92
Сведения о продавце: Гомельский филиал РУП «Белпочта», г. Гомель, ул. Советская, 8, тел. 8 (0232) 79-69-76			
Срок подачи заявления	С 07.02.2024 г. по 07.03.2024 г. в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00 по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. 2.9. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения		
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с ВУ35 АКВВ 3012 0210 2005 4310 0000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКВВВУ2Х, УНП 400395996, получатель – Гомельский филиал РУП почтовой связи «Белпочта», назначение платежа – задаток за участие в аукцион-ных торгах за лот № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления). Код назначения платежа – 40901 «Перечисление гарантийного взноса»		
Условия пользования	Для размещения офиса, складских помещений, оказания услуг, организация производства (кроме вредных производств)		
Размер штрафа	Лоты №№ 1, 2 – 1 (одна) базовая величина, согласно Указу Президента РБ от 10.01.2013 г. № 14 «О внесении изменений и дополнений в Указ Президента РБ от 05.05.2009 г. № 232» (Об определении размера штрафа в случае отказа или уклонения участника, выигравшего торги от условий проведения аукционных торгов, согласно действующему законодательству)		

Срок договора аренды – 5 (пять) лет, шаг аукциона – 10 (десять)%. К участию допускаются индивидуальные предприниматели, физические и юридические лица.

Необходимо в адрес Организатора торгов подать заявление по установленной форме, подписанное соглашением с Организатором торгов и представить необходимые документы: юридическим или физическим лицом, а также индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь копию платежного поручения о перечислении задатка на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении; юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя; юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; представителем юридического лица или индивидуального предпринимателя – оригинал доверенности (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).

При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия. При заключении договоров аренды ставка арендной платы может быть скорректирована с учетом обязательности применения в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 29.03.2012 г. № 150 понижающих или повышающих коэффициентов в зависимости от вида деятельности, осуществляемой на арендуемых площадях, и категории арендатора. В случае единственного участника торгов ему будет предложено приобрести лот по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неважно участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Продавцом в течение 5 (пяти)

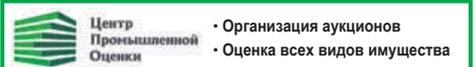
рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) обязан подписать протокол о результатах аукциона; возместить Организатору аукциона затраты на организацию и проведение торгов. Продавцу затраты за публикацию в газете «Звязда» в течение 3 (трех) рабочих дней с момента подписания протокола, а также в установленном порядке перечислить на текущий (расчетный) счет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней со дня его проведения за вычетом внесенной им суммы задатка. С участником, ставшим победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона), в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона и подписания протокола будет заключен договор аренды недвижимого имущества. В срок не позднее 5 (пяти) рабочих дней после подписания договора аренды победитель торгов обязан подписать акт приема-передачи арендуемого имущества.

Аукцион проводится в соответствии с Положением «О порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности», утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 г. № 1049 (изм. от 14.08.2021 № 465).

Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах: организатора аукциона – www.gomeloblrkama.by, www.expert-usluga.by (раздел «Аукционы»); Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь www.gki.gov.by в разделе «Продажа/Аренда имущества», далее – «Продажа и аренда государственной недвижимости. Единая база».

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblrkama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактному телефону организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-56, 8 (044) 599-18-16.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607		
Продавец	ЗАО «Севзапмонтажматоматика», УНН 100035905; г. Минск, ул. Асаналиева, 27		
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5 (www.ipmtorgi.by)		
Предмет электронных торгов – оборудование, бывшее в употреблении Местонахождение: г. Минск, ул. Асаналиева, 27			
Лот №	Наименование	Инв. №	Начальная цена лота с НДС 20%, бел. руб.
1	Плоско-шлифовальный станок СК-371	41128	5 400,00
2	Токарно-фрезерный станок КУСОН-3, 1990 г. в.	41125	5 640,00
3	Резьбо-нарезной полуавтомат, 1971 г. в.	41105	2 040,00
4	Пресс эксцентриковый ГД, 1990 г. в.	41211	2 040,00
5	Станок с ЧПУ ОЦКО 126ФА, 1990 г. в.	41001	25 072,80
6	Радиально-сверлильный станок 2532П, 1991 г. в.	41121	5 820,00
7	Пресс-ножницы H5222	41210	4 920,00
8	Пресс ножницы комбинированные	41205	4 440,00
9	Пила маятниковая ООС, 1994 г. в.	41124	1 680,00
Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с: ВУ47БЕЛВ30120028500030226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ», БИК БЕЛВВУ2Х, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»			
Срок подписания договора купли-продажи: 5 (пять) рабочих дней после проведения торгов			
Условия оплаты предмета электронных торгов: в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи			
Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов, установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by			
Победитель электронных торгов либо единственный участник торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета торгов на 5%, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов (информация на сайте www.ipmtorgi.by)			
Дата и время начала и окончания электронных торгов: 12.03.2024 с 11.00 до 12.00.			
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов			
Дата и время окончания приема заявок: по 11.03.2024 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by			
Контактные телефоны: +375 17-310-36-37; +375 (44) 704-92-06, auction@cpo.by			

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор электронных торгов	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1607		
Продавец	Государственное предприятие «Минскомунтеплекс», 220049, г. Минск, ул. Волгоградская, 12		
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703. Адрес ЭТП: www.ipmtorgi.by		
Предмет электронных торгов			
Лот №	Наименование	Начальная цена с НДС 20%, бел. руб.	Шаг аукциона бел. руб.
Месторасположение: г. Минск, ул. Ф. Скорини, 48			
1	Пресс-форма (в ком. с 01 смем. вставки; 02 смем. вставки корпус Ду06; 10; 15)	25 320,00	1 266,00
2	Литьевая форма на дет. (корпус) ППР-25-С.00.041	3 480,00	174,00
3	Пресс-форма «Корпус расходомера ППР-50-С.00.001»	6 120,00	306,00
Месторасположение: г. Минск, пер. Калинина, 6а			
4	Электропривод ВДС 10P в кол-ве 3 шт.	6 360,00	318,00
5	Электропривод ВДС 10P в кол-ве 28 шт.	39 120,00	1 956,00
Задаток 10% от начальной цены предмета электронных торгов в белорусских рублях перечисляется на р/с: ВУ47БЕЛВ30120028500030226000 в ОАО «Банк БелБЭЗ» (БЭУ), БИК БЕЛВВУ2Х. Получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки», УНП 191 021 390			
Дата и время начала и окончания электронных торгов: с 11.00 до 11.10 13.03.2024.			
Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов			
Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по 12.03.2024 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by			
Публикация на сайтах Минского городского исполнительного комитета (http://minsk.gov.by) и Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь (http://gki.gov.by) от 07.02.2024			
Контактные телефоны: +375 (17) 310-36-37; +375 (29) 154-34-35. E-mail: auction@cpo.by			

Извещение о проведении 15 марта 2024 года торгов на право размещения средств рекламы на автостоянках ГО «Гаражи, автостоянки и парковки»

Table with columns: № предмета торгов, Место нахождения государственного недвижимого имущества, Размер рекламного поля, Площадь рекламного поля, Количество рекламных полей, Общая площадь, Вид средства наружной рекламы, Начальная цена предмета торгов, Сумма задатка.

Срок, на который заключается договор на размещение (распространение) наружной рекламы, составляет 5 лет.
Необходимые условия оплаты услуг по размещению рекламы:
- цена продажи предмета торгов составляет ежемесячную плату за оказание услуг по размещению рекламы;

Государственное юридическое лицо – ГО «Гаражи, автостоянки и парковки», г. Минск, ул. Гурько, д. 39, тел. (017) 218-07-69.

Организатор торгов – коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10, тел. (017) 360-42-22.

Форма проведения торгов – аукцион. Торги проводятся в соответствии с Положением о порядке проведения торгов на право размещения средств рекламы на недвижимом имуществе, утвержденном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 07.07.2021 № 395 «О мерах по реализации Закона Республики Беларусь «Об изменении законодательства по вопросам рекламы».

Аукционные торги проводятся 15 марта 2024 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Карла Маркса, 39, зал аукционов (каб. 7). Документы на участие в торгах принимаются с 08.02.2024 по 11.03.2024 включительно в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 6.

Документы, поданные по истечении указанного срока, не рассматриваются. Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, представленных для участия в торгах, несет лицо, их подавшее.

Порядок оформления участия в торгах: к участию в аукционных торгах допускаются лица, прошедшие заключительную регистрацию, которые в срок, установленный для приема документов на участие в аукционных торгах, внесли задаток (задатки) и заключили с организатором торгов соглашение установленной формы о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов по соответствующему их предмету (далее – соглашение), а также представили организатору торгов следующие документы:

- заявление на участие в торгах;
- заверенную банком копию платежного документа о внесении суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) банковский счет организатора торгов (в случае участия в торгах в отношении нескольких предметов торгов задаток вносится по каждому из предметов торгов);
- копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, желающего принять участие в торгах;
- скан-копия средства наружной рекламы, выполненный в цвете на бумажном носителе в формате А4 или на электронном носителе.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Table with columns: Организатор аукциона, Продавец, Оператор ЭТП, Предмет электронного аукциона, Магазин 115,2 кв. м, Адрес: Минская обл., Копыльский р-н, Семеховский с/с, д. Чирюная Дубрава, ул. Макраны, 37.

Дата и время начала и окончания электронных торгов: 12.03.2024 с 12.00 до 13.00. Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов.

Заявки на участие принимаются по 11.03.2024 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by Контактные телефоны: +375 17-310-36-37; +375 (474) 704-92-06 E-mail: auction@cpo.by

ЗАО «Управление специальных строительных работ Стройтрест № 7», место нахождения: 220033, г. Минск, ул. Аранская, 13, извещает своих акционеров (их представителей) О ПРОВЕДЕНИИ 28 марта 2024 г. ГОДОВОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ по адресу: г. Минск, пр-т Машерова, д. 16, каб. 316

- 1) Об итогах работы Общества в 2023 году и основных направлениях развития на 2024 год;
2) Отчет совета директоров и ревизионной комиссии о работе в 2023 году;
3) Утверждение годового бухгалтерского баланса Общества и направлений использования чистой прибыли за 2023 год;
4) О направлениях использования прибыли Общества в 2024 году;
5) Выборы членов совета директоров и ревизионной комиссии;
6) Об утверждении локальных правовых актов Общества.

Место проведения собрания: г. Минск, пр-т Машерова, д. 16, каб. 316. Начало работы собрания – в 11.00.

Регистрация участников собрания – с 10.00 до 10.50 в день проведения собрания по месту его проведения. Акционеру при себе иметь документ, удостоверяющий личность, представителю акционера – документ, удостоверяющий личность, доверенность или договор. Список акционеров для регистрации участников собрания будет составлен по данным реестра акционеров на 1 марта 2024 г.

Закрытое акционерное общество «Управление специальных строительных работ Стройтрест № 7» (далее – Общество), место нахождения: 220033, г. Минск, ул. Аранская, 13, настоящим уведомляет акционеров Общества о возникновении у них права требовать выкупа акций в связи с принятием 30.01.2024 внеочередным общим собранием акционеров Общества (протокол № 30-01/2024 от 30.01.2024) решения об изменении вида акционерного общества

Заявить Обществу требование о выкупе своих акций вправе акционеры Общества, которые голосовали против принятия решения об изменении вида акционерного общества или не были надлежащим образом извещены о проведении общего собрания акционеров, на которое было принято такое решение (абзац пятый части первой статьи 78 Закона Республики Беларусь от 9 декабря 1992 г. № 2020-ХII «О хозяйственных обществах»).

Цена выкупа: 4,60 белорусского рубля за 1 простую (обыкновенную) акцию. Для реализации данного права необходимо в срок не позднее 13.02.2024 представить в ЗАО «Управление специальных строительных работ Стройтрест № 7» по адресу: 220005, г. Минск, пр-т Машерова, д. 16, каб. 316, – письменное заявление с требованием о выкупе акций, которое должно содержать фамилию, собственное имя, отчество (при его наличии) и подпись акционера, а также количество акций, выкуп которых акционер требует. Директор ЗАО «Управление специальных строительных работ Стройтрест № 7»

Нефармат

ШТО Ё ЖЫЦЦІ НАРМАЛЬНА, А ШТО — НЕ?

Раніцай панядзелка на Брэст абрынуўся моцны дождж з градам, у нейкі момант не надта гучна, але даволі выразна загрымела. Суседка, з якой сутыкнуліся вечарам у пад'ездзе, спытала, ці чула я грэмоту. І, атрымаўшы станоўчы адказ, завойкала: «Гэта ж ненармальна, каб пятага лютага — ды гром. Старыя людзі казалі б, што цяпер добра не чайка!».

Спрабавала супакоіць жанчыну: гэта, маўляў, усяго толькі прыродная анамалія, якіх цяпер безліч.

Сапраўды, клімат памяняўся. Раней пачатак лютага адзначаўся самымі вялікімі маразамі, а цяпер вунь трава зелянее, палеткі з азیمымі руноўцамі яркім дываном, у апошняй камандзіроўцы назірала. Не дзіва, што і грэмота збілася з графіка. Калі добра ўспомніць, то ў апошнія дзесяцігоддзі гэта не навіна, не дзіва. Даводзіцца прызнаваць: тое, што некалі было анамаліяй, становіцца нормай, і наадварот. Не толькі ў прыродзе, але і ў грамадстве, у чалавечых адносінах. І усё ж...

Думаць, разважаць аб гэтым выпала раней, некалькі месяцаў таму, калі давялося шмат часу правесці ў бальніцы. З падачы дзяжурнага доктара. Ён не веў нашу палату, а заходзіў раз у некалькі вечароў, калі выпадала дзяжурства. І ніколі не абыходзіў увагай адну сямейную пару: жонка даглядала ляжачага мужа. Пацыента ён стараўся падбадзёрчыць, гаварыў, што ўсё ў яго будзе добра, бо яму вельмі пашанцавала з жонкай, якая ўжо даволі доўга дзень і ноч знаходзіцца пры ім

і літаральна выцягвае з таго свету. Завязвалася гаворка, аднойчы яна не стрывала і сказала, што нічога здзіўнага ў сваім учынку не бачыць, і тое, што яна робіць, нармальна. На гэта ён з горкай усмешкай запярэчыў, што па цяперашнім часе апошняя, хутчэй, рэдкасць, а не норма. Для некаторых нормаў уяўляецца адца блізкага чалавека ў бальніцу, а там ужо, як бог даць альбо як лёс павернецца. Ды бываюць жа выпадкі, што догляд мае значэнне амаль на роўні з лячэннем. Іншы нават пасля ўдала праведзенай аперацыі не здолее ачомацца сам, без падтрымкі.

У такіх калектывах, як аддзяленне бальніцы, дзе людзі знаходзяцца кругласутачна, інфармацыя распаўсюджваецца хутка. І вось ужо насельніцкі суседніх палат заходзілі, каб пагаварыць-папытаць, выказаць ёй сваё спачуванне-захапленне. Аднойчы яна патлумачыла ім, што, на яе погляд, з'яўляецца нормай, расклала, можна сказаць, па палічках:

— Чулі, відаць, пра «героя» гэтага аддзялення, які п'яны зваліўся пад цягнік. Тоё, што жыць застаўся, наогул вялікі цуд. Ляжаў ён, літаральна сабраны траўматалагамі па кавалках, увесь на жалезных штырах, без зольнасці паварушыцца нават на сантыметр. Жонка сядзела пры ім, мянцля памперсы, рабіла прымочкі, карміла з лыжачкі. А ён... абражаў яе, крыў апошнімі словамі, гарлапаніў на яе, колькі дазваляла моц.

Яна ж сядзела і моўчкі рабіла сваю справу, шэптам прасіла быць цішы, бо саромелася яго таварышчы па палатце. Адзін з іх не вытрымаў: выказаў меркаванне, што муж, мусіць, і раней так абыходзіўся з ёю, і да

траўмы гэтак жа «прывячаў» сваю палавіну? Яна маўчала, бо, відавочна, не было чым пярэчыць, — працягвала наша гераіня. — Дык вось я зусім не маці Тэрэза і побач з такім дня не засталася б. Прынесла б пачак памперсаў ды прысыпку якую, а сама ў цырульню: прычоску, манікюр ды — у людзі. А ў маім выпадку інакш і быць не можа, бо за шмат гадоў жыцця слова дрэннага не пачула, бо сама заўсёды адчувала падтрымку, так што не гераіня, не падзвіжніца я, а звычайная жонка.

І нічога не заставалася шанонаўнай дэлегацыі, як пагадзіцца з ёю, але ж і аргумент доктара наконт таго, што паняцці нормы моцна адрозніваюцца ва ўспрыманні розных людзей, нельга скідаць з рахункаў. Сведчаннем таму выпадак з аднаго пераднавагодняга мэралічства. Тоё здарэнне можна было б назваць усяго толькі кур'ёзам, але атрымаўся ён з пэўным налётам горычы. Карацей, падчас акцыі «Нашы дзеці» ў дом сямейнага тыпу прыйшлі шанонаўныя госці. Як заўсёды — карагоды, падарункі. А потым дарослыя загаварылі з выхаванцамі аб тым, як лепей сустрэць Новы год, як яны гэта ўяўляюць у сваіх будучых сем'ях. І адзін хлопчык сходу выдаў: «Прыходзіць дадому тата ў дыміну п'яны, потым прыязджае Дзед Мароз нападпітку і аддае падарункі». Маці-выхавальніца спачатку сумелася, потым разгубілася. Адзін з гасцей адвеў яе ў бок і параў ў акцэнтаваць увагу на гэтым. Хлопчык нядаўна паступіў сюды з сям'і, дзе такія паводзіны дарослых былі нормай. Задача новай сям'і ў тым і заключаецца, каб ён навучыўся ўспрымаць за норму іншую рэчаіснасць.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЁННЯ

Месяц
Апошняя квадра
3 лютага.
Месяц у сусор'і
Казярога.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	8.46	18.01	9.15
Віцебск —	8.40	17.47	9.07
Магілёў —	8.36	17.52	9.16
Гомель —	8.28	17.53	9.25
Гродна —	9.01	18.17	9.16
Брэст —	8.57	18.23	9.26

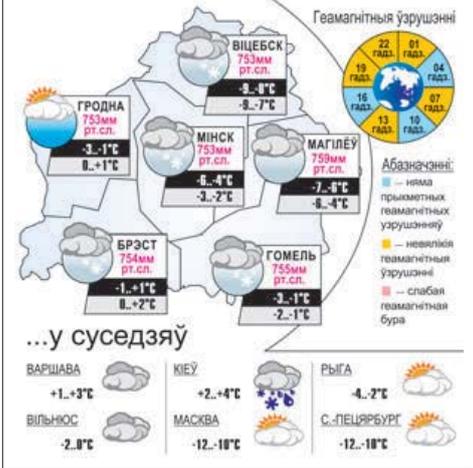
Імяніны

Пр. Аляксандра, Анатоля, Вітала, Майсея, Піліпа, Пятра, Рыгора, Уладзіміра, Фелікса, К. Рамуальда, Рышарда.

Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА

ЗАЎТРА

7 ЛЮТАГА

Даты

Падзеі

Людзі

1887 год — нарадзіўся Васіль Васілевіч Паноў, беларускі геадэзіст, акадэмік НАН Беларусі, доктар тэхнічных навук, прафесар, заслужаны дзеяч навукі і тэхнікі Беларусі. Арганізатар работ па геадэзічных здымках Мінска, Віцебска, Гомеля і іншых гарадоў Беларусі і Расіі.

1954 год — нарадзіўся (пас. Гарадзішча Дзяржынскага раёна) Мікалай Іванавіч Мухараў, беларускі вучоны ў галіне мікра- і нанаэлектронікі, доктар тэхнічных навук. Аўтар навуковых работ па распрацоўцы і стварэнні перспектывных мікраэлектронных прылад, якія працуюць у тым ліку ў экстрэмальных умовах.

2014 год — 7—23 лютага адбыліся XXII зімовыя Алімпійскія гульні ў Сочы, самыя пашпывыя ў гісторыі беларускага спорту. Алімпійскія чэмпіёны Беларусі: Дар'я Домрачова (біятлон) — тры залатыя медалі, Ала Цупер (фрыстайл) — залаты медаль, Антон Кушнір (фрыстайл) — залаты медаль. Біятлістка Надзея Скардзіна стала бронзавым прызёрам.

1238 год — аблога і ўзяцце сталіцы Уладзіміра-Суздальскага княства горада Уладзіміра войскамі пад кіраўніцтвам чынгізіда Батые і военачальніка Субэдэя. У саборнай царкве Найсвяцейшай Багародзіцы загінула ўся вялікаякняская сям'я. Уладзімір быў апошнім горадам Паўночна-Усходняй Русі, які аблажылі і затым разрабавалі аб'яднаныя сілы Батые.

1478 год — нарадзіўся Томас Мор, англійскі юрыст, дзяржаўны дзеяч, філосаф і пісьменнік-гуманіст. У 1516 годзе напісаў кнігу «Утопія», у якой паказаў сваё разуменне найлепшай сістэмы грамадскага ўладкавання на прыкладзе выдуманай астраўной дзяржавы.

1497 год — у Тулсты аўторак, па навучэнні рэлігійнага рэфарматара Джыролама Саванаролы, на плошчы Сіньёры ў Фларэнцыі, праведзена цырымонія «Вогнішча ганарыстасці» — спаленне свецкіх кніг («Дакамерон», Авідзій і інш.), музычных інструментаў, гульнявых карт і костак, парфумерных прадметаў, багатых убораў і люстэркаў, канфіскаваных у грамадзян Фларэнцыі. Паводле падання, мастак Сандра Батычэлі ўласнаручна кінуў у вогнішча некалькі найлепшых сваіх палотнаў на міфалагічных тэмы.

1812 год — нарадзіўся Чарльз Дзікенс (1812—1870), англійскі пісьменнік-рэаліст, класік сусветнай літаратуры. Аўтар кніг «Прыгода Олівера Твіста», «Крама старажытнасцяў», «Халодны дом» і іншых.

1832 год — рускі матэматык Мікалай Лабачэўскі прадставіў Акадэміі навук першую работу па неўклідавай геаметрыі.

ЖАН ДЗІЮТУР:

«Сапраўдны аптымізм грунтуецца не на тым, што ўсё будзе добра, а на тым, што не ўсё будзе дрэнна».

Чалавек як батарэйка. Ёсць плюсы. Ёсць мінусы. Можа сесці.

— Зяць Пятроў свой далад скончыў! Дазвольце ісці піць піва да сяброў-алкаголікаў?

...А я дадому прыходжу і цешчы адрозу кажу:

— Клаўдзія Патроўна! Розуму ў мяне няма, грошай няма, па доме нічога не раблю, ваша дачка магла б значна лепш выйсці замуж!

І пакуль цешча пакултліва прыгадвае, што ў гэтым спісе прапушчана, я дадаю:

Паддаты мужычок даехаў да канцавай станцыі метро. Нечым загрузаны, пра штосці напружана думае... Аб'ява па гучнай сувязі:

— Канцавая станцыя! Просьба вызваліць вагоны! Мужычок (прасветлена)! — Вагоны! Вы вольныя!

